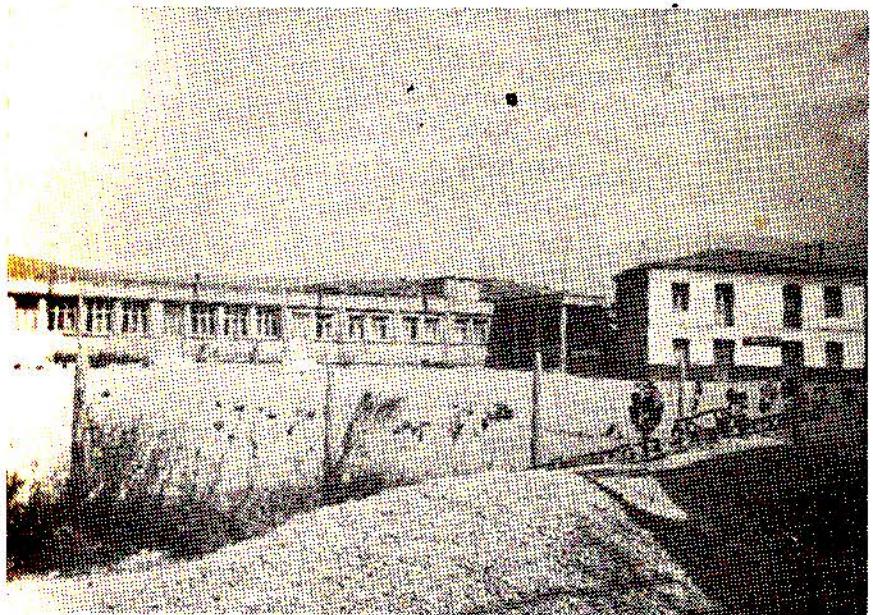

Φωτογραφία Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας
Παλαιόν Διδακτήριον

(Φωτογραφία Μάϊος 1945)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΕΥΘ. ΚΑΨΑΛΗΣ
τ. ΛΥΚΕΙΑΡΧΗΣ

**ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΙΤΕΑΣ
1939 - 1966**

ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΙΤΕΑΣ
1939 - 1966

ΙΤΕΑ 1986

Πίνακας Καθηγητών

ΘΕΟΛΟΓΟΙ

Τσίπρας Παναγιώτης
Λημνιάτης Νικόλαος
Τσιγκουνάκης Δημήτριος
Παπαδόπουλος Σωτήριος
Γεωργακόπουλος Δημήτριος
Σκουτέλης Ανάργυρος
Τσιλιμίγκας Βάιος

Αθροισμα 7

ΦΙΛΙΛΟΓΟΙ

Κωνσταντέλου Καψάλη Αφροδίτη
Κασιάνη Σωσώ
Παπακωνσταντίνου Δημήτριος
Ληξουριώτης Δημήτριος
Κυτέας Ιωάννης
Μαστροκώστας Ευθύμιος
Μοσκαχλαϊδής Κων)νος
Κασάρας Θεόδωρος
Κοκκίνου Μαρία
Αντωνιάδου Ελένη
Κόκκινος Νικόλαος
Βάγια Μαργαρίτα
Μπέτσης Αντώνιος
Πλουμάκη Ασημίνα
Κικόπουλος Μενέλαος
Κούκιαρη Ασπασία
Πριγγή Αργυρούλα

Μπάμπαλη Ειρήνη
Τσουβάλα — Κολλιού Ευφροσύνη
Μπάμπαλη Μαρία

Αθροισμα 21

ΓΥΜΝΑΣΤΑΙ

Μαυραϊδής Παναγιώτης
Κοντογιώργης Χαράλαμπος
Χατζηγιάννης Ευθύμιος
Βάγια Ασημίνα
Βαλαούρα Σωτηρία
Χριστοδουλής Ανδρέας
Χαριτάκης Ιωάννης
Κατσίκη — Χαιρετάκη Αικατερίνη
Κατσανόκη Ολυμπία

Αθροισμα 9

ΦΥΣΙΚΟΙ

Μελισάρης Ιωάννης
Καραμήτσος Κωνσταντίνος
Μαρκάκη Καλλιόπη

Αθροισμα 3

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ

Καψάλης Παναγιώτης
Αγγελής 'Αγγελος

Αθροισμα 2

Καθηγητές της κατοχής

Κατά την τρικυμιώδη και επικίνδυνη ζωή υπηρέτησαν μαζί μου και μοιραστήκαμε τους κινδύνους οι παρακάτω καθηγητές:

1. Καφάλης Παναγιώτης Μαθηματικός
2. Μαρκάκη Φυσικός
3. Κωνσταντέλλου Αφροδίτη Φιλόλογος
4. Παπακωνσταντίγου Δημήτριος Φιλόλογος
5. Ληξουριώτης Δημήτριος Φιλόλογος
6. Κουτρολίκος Ευθύμιος Φιλόλογος
7. Κυτέας Ιωάννης Φιλόλογος
8. Μαστροκώστας Ευθύμιος Φιλόλογος
9. Χατζηγιάννης Ευθύμιος Γυμναστής
10. Κουτογιώργος Χαράλαμπος Γυμναστής
11. Λυμπερόπουλος Γυμναστής

Πίνακας κίνησης μαθητών

Η κίνησις μαθητών του Ιδιωτικού Γυμνασίου Καψάλη εγ Ιτέα
εμφαίνεται εις τον κατωτέρω πίγακα:

σχολ. έτος	τάξεις — αριθμός μαθητών	σύγολον
1939—1940	A: 11 B: 30	41
1940—1941	A: 22 B: 34 Γ: 26	82
1941—1942	A: 16 B: 31 Γ: 33 Δ: 30	110
1942—1943	A: 14 B: 35 Γ: 27 Δ: 31 E: 26	133
1943—1944	A: 17 B: 34 Γ: 30 Δ: 24 E: 24 Στ: 29	148
1945	Γ: 44 Δ: 29 E: 23 Στ: 23 Z: 16	135
1945—1946	Γ: 41 Δ: 37 E: 30 Στ: 18 Z: 22	148
1946—1947	Γ: 33 Δ: 32 E: 26 Στ: 25 Z: 19 Η: 13	148
1947—1948	Γ: 40 Δ: 26 E: 22 Στ: 24 Z: 19 Η: 13	144
1948—1949	Γ: 38 Δ: 36 E: 22 Στ: 19 Z: 14	129
1949—1950	Γ: 31 Δ: 35 E: 32 Στ: 21 Z: 10	129
1950—1951	Γ: 24 Δ: 26 E: 34 Στ: 25 Z: 21	130
1951—1952	Γ: 26 Δ: 16 E: 21 Στ: 27 Z: 19	109
1952—1953	Γ: 48 Δ: 23 E: 14 Στ: 19 Z: 23 Η: 17	144
1953—1954	Γ: 34 Δ: 38 E: 21 Στ: 13 Z: 18 Η: 18	142
1954—1955	Γ: 14 Δ: 30 E: 23 Στ: 20 Z: (10) Η: (14)	87
1955—1956	Γ: 18 9 E: 26 Στ: 22	75
1956—1957	Γ: 41 Δ: 19 E: 10 Στ: 23 Z: 18	111
1957—1958	Γ: 41 Δ: 39 E: 17 Στ: 10 Z: 19	126
1958—1959	Γ: 35 Δ: 36 E: 34 Στ: 15	120
1959—1960	A: 19 B: 26 Γ: 23 Δ: 29	97
1960—1961	A: 19 B: 19 Γ: 20 Δ: 16 E: (25)	74
1961—1962	A: 23 B: 15 Γ: 19 Δ: 16	73
1962—1963	A: 22 B: 18 Γ: 12	52
1963—1964	A: 25 B: 19 Γ: 20	64
1964—1965	α: 6: 22 γ: 18	40
1965—1966	α: 6: γ: 8	8

Πίγακας αριθμού μαθητών που πέρασαν από το Ιδιωτικό Γυμνάσιο δύο και αριθμού μαθητών που πέτυχαν σε αγώνες και αγώνατες σχολές.

Στου πίγακα κίνησης των μαθητών το άθροισμα της πρώτης στήλης 696 δίγει του αριθμού των μαθητών που γράφτηκαν για πρώτη φορά στο Γυμνάσιο άσχετα με το χρόνο φοίτησης. Αν στον αριθμό 696 προσθέσουμε τον αριθμό τουλάχιστον 100 που γράφτηκαν στις άλλες τάξεις στο διάστημα της ζωής του Ιδ. Γυμνασίου με εγδεικτικό ή αποδεικό άλλων Γυμνασίων φθάνουμε στον αριθμό περίπου 800.

Ωστε στα 27 χρόνια της ζωής του Ιδ. Γυμνασίου πέρασαν 800 μαθηταί.

Αγ στους 4 μαθητές από αυτούς σπουδασε ένας (1) τότε πρέπει να σπουδασαν τουλάχιστον 200.

Από στατιστικές που κάναμε όταν εγίνοντο οι εισιτήριες εξετάσεις εισήγοντο 7-10 κάθε χρόνο.

Το 27X7 δίδει τον ελάχιστο αριθμό 189 πλησίον στο 200. Αριθμός μεγάλος για σχολείο με μικρό αριθμό μαθητών και με αριθμό εισαγομένων στις αγώνες και αγώνατες σχολές ελάχιστο περίπου 5.000.

Ωστε πέρασαν από το Γυμνάσιο περίπου 800 και πέρασαν στις σχολές περίπου 200.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ

ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ

Διευθυνταί του Ιδιωτικού Γυμνασίου Καψάλη εγ Ιτέα ήσαν οι εξής:

α) Παναγιώτης Ε. Καψάλης από σχ. έτους 1939 - 1940 μέχρι σχ. έτους 1954 - 1955.

β) Αφροδίτη Κωνσταντέλλου — Καψάλη από σχ. έτους 1955 - 1956 μέχρι σχ. έτους 1965 - 1966.

Ιδιοκτήται του Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας υπήρξαν:

1) Παν. Καψάλης από 1939 μέχρι 1960.

2) Αφροδίτη Κωνσταντέλλου — Καψάλη από 1961 - 1966.

Από τα χρόνια της αδιοριστίας

Α' Η ΑΔΙΟΡΙΣΤΙΑ — ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Γενικά : κάθισε : 'Οσα Χρόνια σπουδαζαν και την ευθύνη της συγγήρησης είχε το σπίτι, τα φτερά της φαντασίας με ανέβαζαν στους αιθέρες και ουειροπολούσα για το μέλλον. Τώρα που τέλειωσαν οι σπουδές και το στρατιωτικό και έπρεπε να αγαλάβω τις ευθύνες, σύντε στη γη δε μπορούσα να περπατήσω. Η θεωρία από την πράξη απέχει πάρα - πολύ.

Ονειρευόμενα Φροντιστήρια Αγιωτέρων Μαθηματικών στην Αθήνα και τώρα δε μπορώ να δρω σύντε τα εισιτήρια για την Αθήνα. Πού να δρεθούν καφάλαια, για ενοίκιο διαμερίσματος κεντρικού, καταλλήλου για Φροντιστήριο; Πού να δρεθούν κεφάλαια για έπιπλα και διαφήμιση; Ήώς θα συντηρούμει στην αρχή; 'Έπρεπε κάτι να κάνω. Για διορισμό σύντε σκέψη. Είχαν σταριατήσει κάθε είδους διορισμού. Τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης λίγα. Οι μαθητές Μέσης πολύ λίγοι. Οι οργανικές θέσεις Καθηγητών πολύ λίγες. Έννοια Φροντιστηρίου σχεδόν πρωτογέννητη. Τάσση για φροντιστήρια ασήμαντη. Δε μπορούσα δημιους γ' ανεχθώ και τη στεγή νοοτροπία του χωριού. Εφωτήσεις συνέχεια. Πότε θα διοριστείς; Ήως θα σε πάνε; Πόσα θα παίρνεις; Ευχαριστούνται και πάρουν απόντηση, που να δείχνει γυμνή την αλήθεια. Σωστή τραγωδία της εποχής. Γνώρισμα της ψυχοσύνθεσης του 'Ελληνα.

Α γιω ! α Ζωής. Μία ακτίνα φωτιζε στην Αράχωβα. Κείνες τις μέρες είχαν κλείσει μερικά ημιγυμνάσια ελλειφές μαθητών. Ανάμεσα σ' αυτά και το Γυμνάσιο Αραχώβης.

Προς Ιδιωτικό στην Αράχωβα. 'Έπρεπε να δολιδοσκοπήσω μήπως μπορούσε να λειτουργήσει στην Ιδιωτικό. Στην καρδιά του φθινόπωρου, αρχές του Δεκέμβρη πήγα στην Αράχωβα μ' ένα κουστούμι παλιό, φοιτητικό. Παλτό δεν υπήρχε. Συνάντησα τον Καθηγητή του καταρργηθέντος Γυμνα-

σίου Φιλόλογο Θύμιο Μπλαστή. Με πληροφόρησε ότι οι άδειες για Ιδιωτικά δίνονται το καλοκαίρι. Ήγεταν τα στοιχεία που ήθελα και συνάντησα και το Διευθυντή του Δημοτικού Σχολείου, παλιό μου συμμαθητή, Θανάση Μακαρέζο. Έμαθα τον αριθμό των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου. Το κρύο που έγοιωσα ήταν τρομερό και κατάλαβα πως δεν θα με σηκώσει το κλίμα της Αράχωβας.

Προσανατολισμός για Ι δι ε τι κ δ στην Ι τ έ α. Περίμενα το αυτοκίνητο δίπλα στη σόμπα του Αράχωβητικου καφενείου. Οι Αράχωβίτες κάπνιζαν και πέταγαν τα τσιγάρα στη σόμπα. Εμένα το μιαλό μου γύριζε και σκέφθηκα ότι αφού και η Ιτέα έχει τους ίσους σε αριθμό μαθητές με την Αράχωβα, θα ήταν καλύτερα να φυλάξω Ιδιωτικό Γυμνάσιο στην Ιτέα. Στην Ιτέα διανοίγεται το μέλλον και υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα. Γνωστοί πολλοί.

Συγγενείς αρκετοί και επί πλέον ο Πατέρας μου είχε κτίσει στο δυτικό άκρον μια αγροικία που μπορούσα να χρησιμοποιήσω. 'Όλα έδειχναν ζεστότερα στην Ιτέα.

'Αρχισε η αγαπτέρωση του πεσμένου γηθικού μου. Ήρθε η ώρα του αυτοκινήτου και διαν ο δρόμος άρχισε να κατηφορίζει, σκέφτηκα πως δύλα συνηγγρούν για την Ιτέα. Το μάτι μου άπλωσε και αγκάλιασε την καταπράσινη γοητευτική κουλάδα που τη χώριζε από τον Κορινθιακό η μαχεμένη Κωμόπολις της Ιτέας, που θα μεγάλωνε, αν θοήθαγα κι εγώ, ιερύνοντας Γυμνάσιο στην Ιτέα.

Με ελπίδες και δνειρά γύρισα στο Χωρίδ μου για πέσω στη χειμεριά νάρκη. Το πατρικό μας σπίτι πρωτόγονο, ακατάλληλο για διάδασμα. Αδέρτο, ξεγταθάνωτο, μ' ένα χώρισμα στη μέση και στο υπόγειο, κουδούνια ή τσουκάνια που κτυπούσαν τα ζωγτανά. Ευτυχώς στη γειτονιά μας υπήρχε ένα ερημικό σπίτι 50 μέτρα μακριά. Το ζήτησα και το μετέβαλα σε ερημικό μελετητήριο. Σκέφθηκα να καταγίνω στην εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας.

Α γ γ λ : κ ή Γ λ ω σ σ α. Η δρεξή για διάδασμα ήταν μεγάλη. Έπλαθα δνειρά που θέρμαιναν τη φαγτασία και τόνωναν τις δυγάμεις μου. Την επόμενη άνοιξη θα ρχόντουσαν στο Χωρίδ πολλοί Αμερικανοί του Χιορίου. Ανάμεσα σ' αυτούς θα ρχότανε και ένας πρώτος ξένος μου με την κόρη του. Η αγγλομάθειά

μου υπήρξε καταπληκτική. Ο Ξάδελφός μου σκέφθηκε να με πάρει στην Αμερική για λόγους σπουδών. Ρώτησε την Πρεσβεία και με ιθούσε να αποφασίσω. Δείλιασα δύμας γιατί μούλεγε ότι έπρεπε για πλένω πιάτα για συντήρηση, πρόγραμα απίστευτο για μας. Το δικύτερο αίτιο της δειλίας υπήρξε μία μικρή φρουργίτισδα που εξαφανίστηκε όταν άρχισα τις σκέψεις για Ιδιωτικό Γυμνάσιο. Έδωσα την τύχη μου για δεύτερη φορά.

Το καλοκαίρι του 1937 έγινε ένας Νόμος του Μεταξά με τον οποίον τα Σχολεία χωρίζονταν σε αρένων και θηλέων. Με αυτά τα δεδομένα δε μπορούσε να ιδρυθεί και να σταθεί Ιδιωτικό Γυμνάσιο στην Ιτέα. Τρομερό και θλιβερό καλοκαίρι πέρασα κάτω από μια συκιά κλαίγοντας την τύχη μου. Καιριά διέξοδος δε φαινόταν. Διορισμός ανέλπιστος. Φροντιστήρια ανύπαρχτα. Στην 'Αμφισσα έκανε μαθήματα σε λίγα παιδιά ο Αθαν. Σορόκος. Νόμισα ότι εφ' όσου τα παιδιά που έκαναν μαθηματά ήσαν πολύ λίγα, ήταν λεπτό ζήτημα για μένα να πήγαινα και γ' ώ δεύτερος φροντιστής. Η αγωνία κορύφωνε όσο πλησιάζει ο καιρός γ' ανοίξουν τα Σχολεία. Κάποιος καινούργιος Νόμος του Μεταξά για τα Ιδιωτικά Σχολεία και τα Φροντιστήρια ανάγκασε το Σορόκο να σταματήσει, σπότε με ειδοποίησε να αγαλάδω εγώ, αν ήθελα. Μη έχοντας τι άλλο να κάνω, πήρα την απόφαση να αγαλάω. Ιερύνοντας στην 'Αμφισσα Φροντιστήριο. Έκανα αληθηγή για έκδοση αδειας με την έναρξη των μαθημάτων του 1937 - 1938.

Η άδεια καθυστέρησε να εκδοθεί ύστερα από αυτηγέρες διατυπώσεις. Στο μεταξύ διάστημα άρχισα το παλιό μαθητικό δρομολόγιο, πεζοπορία Χωρίδ - 'Αμφισσα και αντίστροφα. Πήγανα στο Χωρίδ διότι δεν μπορούσα να βρώ παραδόσεις σε μαθητές. Μόλις έργηκα μία παράδοση «κατ' οίκον» σε κάποιο μαθητή, απεφάσισα να παρακιείνω στην 'Αμφισσα, προκειμένου να με μάθουν μέχρι για έρθει η άδεια. Η μόνη και μοναδική παράδοση με προσγείωσε. Ο ουειροπόδιος μαθητής και φυτεγής πήγαινε για μάθημα και δεν εύρισκε το μαθητή που είχε πάει κινηματογράφο. Δωριάτιο οριστικό θα έπιαγα μαζί με το Φροντιστήριο. Παρακαλέσα κάποιον παλιό μου φίλο, υπόλληλο στην 'Αμφισσα, για με δεχθεί με πληρωμή στο

δωριάτιό του, για συστέγμαση. Πήγαμε την άδεια της ιδιοκτήτριας και από τη μέρα της συμφωνίας έκανα αρχή διαμονής στην 'Αλιφισσα. Το απόγευμα της μέρας εκείνης βγήκαμε με το συγκάτοικο δόλτα προς το δρόμο της Ιτέας. Καθώς φθάσαμε στα δικαστήρια με πλησίασε ένας μαθητής Γυμνασίου και μούδωσε προς λύση άσκηση της 'Αλγεδρας. Ταράχθηκα για το ξέφνιασμα και φοβήθηκα. Από τότε πούφυγα ως μαθητής από την 'Αμφισσα δεν ξανάχα αγοίζει διδύλιο μαθηματικών. Βιβλία διδακτικά δεν είχα προμηθευτεί. Με το θάρρος ότι έλυγα πάγτοτε δλες τις ασκήσεις των αγωτέρων μαθηματικών εγκαταστάθηκα στην 'Αμφισσα κατά επικινδυνό τρόπο. Πήρα την άσκηση και εγστικτωδώς είπα στο μαθητή «Τώρα πάμε δόλτα με τον Κύριο. Θαρρείς πρωί στο σπίτι μου για την πάρεις λυμένη». Συνεχίσαμε για λίγο και με κατέλαθε ένας φόρδος μήπως, ο Σαταγάς, παρουσίασε καμιά δύσκολη άσκηση, προκειμένου να ξεντελιστώ και χάσω τη φήμη που είχα για καλός.

Γιρίσαμε πίσω και δταν φθάσαμε στην οικία Τηλιγάδα που ήταν το Γραφείο δουλειάς του φίλου μου του παρεκάλεσα ν' αγοίξει. Κοίταξα την άσκηση και υπομέτως συνέλαβα τη λύση. Κλείσαμε το Γραφείο και συνεχίσαμε προς το Κέντρο της Πόλης. Είδα τους μαθητές να κάθονται γύρω από την κάτω Πλατεία. Φώναξα το μαθητή και τούδωσα την άσκηση. Η άσκηση ήταν μοιραία. Τη μέρα εκείνη πρωί την έδωσαν στο μάθημα. Ήταν άσκηση που είχαν δάλει: στη Σχολή Ευελπίδων. Ασχολήθηκε ο Μαθηματικός με τους μαθητές χωρίς να μπορέσουν και την πήραν για λύση στο επόμενο μάθημα. Πήγαν σε δύος καταγίγνονταν με τέτοια θέματα και τελικά για τύχη παρουσίασε εμέγα. Εξαιρετικά κείνη τη μέρα στην ορίσιμη άσκηση η τύχη με κράτησε στην 'Αμφισσα για να με προσβάλλει. Την άλλη μέρα με βρήκε ο Αγιαθυμιώτης μαθητής Γυμνασίου Γ. Καλαμαράς φωγάζοντας συμβολικά «Φανερώθεις, δοκιμάσθεις, εδοξάσθεις, επεβλήθεις». Μου είπε δόλιο το ιστορικό και ότι: διεδόθει: ο ερχομός μου για φροντιστής στην 'Αμφισσα. Μάθανε ότι, ο Καψάλης ο Φροντιστής, είναι ο άλλοτε καλός και αριστούχος μαθητής, που δοηθούσε τους αδύνατους μαθητές. Αγ δεν έλυνα την άσκηση, το φιλότιμο θα με αγάγκαζε να φύγω, γιατί η αποτυχία θα διεδίδετο αστραπιαίως σε δύος τους Αμφισσαίους.

Η τύχη διώρει με προόριζε για την Ιτέα. Η άδεια ήρθε στα μέσα του Φλεβάρη του 1938. Σε όλο αυτό το διάστημα την πέρασα με μα παράδοση και με βοήθεια από το Χωριό που πήγαινα τις περισσότερες μέρες.

Μόλις έλαβα την άδεια, έπιασα για εγκατάσταση του Φροντιστηρίου και διαμονή ένα κατάλληλο σίκημα, άνω ορόφου οικήματος Κανάτα - Νιαχοπέτρου, που διέθετε 6 δωμ. Στο μεταξύ είχα φτιάξει δύο μεγάλα τραπέζια. Ζήτησα και ένα δαγκικό καναπέ και μερικές δανεικές καρέκλες και ο Σορόκος μιούδωσε ένα πικυροπίνακα του οποίου είχα και στη ζωή του Ιδιωτικού Γυμνασίου.

Με το μαθητή Καλαμαρά φυιάξαμε μια ταμπέλα που τοποθετήσαμε στη σιδεριά του μπαλκονιού. Με την ταμπέλα κρεμάστηκε και για τύχη ενός επιστήμονα που είχε φλογερά δύνεια.

Για πρώτο μαθητή στο Φροντιστήριο φώναξα το Δημήτρη Γκανάτσο, που τον φώναξα από το παράθυρο του Φροντιστηρίου, την ώρα που περνούσε στο δρόμο. Μου είχε πει ο πατέρας του για τον πάρω εκ των πρώτων μαθητών. Σε λίγες μέρες στηνώθηκε στο μάθημα πήρε μεγάλο βαθμό και άρχισαν για έρχονται μαθητές. 'Αρχισα εντατική μελέτη σε βαθμό να πάθω, χωρίς να το καταλάβω, υπερκόπωση. Μια Κυριακή ξεκίνησα από την 'Αμφισσα το πρωί και έφθασα στο Χωριό σιγά - σιγά το απόγευμα. Πήρα διάφορες ασκήσεις. Κυρίως διώρει στη Γαλλική άλγεδρα των 4 Σουΐτων. Η πατάριτση ήταν τέτοια, που με βοήθησε άνετα σε όλα τα χρόνια της διδακτικής μου ζωής.

Το Φροντιστήριο λειτούργησε δόλιο το χρόνο 1938. Πολλοί μαθητές πέρασαν από το φροντιστήριο, αλλά σπανίως φοιτούσαν δεύτερο μήνα. Γινόταν τέτοια διδακτολία, όπου πέρνανε μεγάλο βαθμό, πλήρωγαν και σταφατούσαν. Το μεγάλο κέρδος του Φροντιστηρίου ήταν η διαφήμιση, αλλά τα οικονομικά χαμηλά. Δεν υπήρχε τότε τάση για βαθμούς αρκούσε μόνο η προσαγωγή.

Στις εισιτήριες για ανώτατες τάση σχολές πήγαιναν πολύ λίγοι: υποψήφιοι και εισήγοντο ελάχιστοι. Δεν υπήρχε η τάση για προσπαθούν με τα φροντιστήρια να αλλάξουν την ποιεύτηκα του μαθητή, σύτε πήγαινε κανείς στο εξωτερικό για ανώτερες σπουδές.

Το Καλοκαίρι του 1938 έγινε σεισμός που άφησε ένα ρήγμα στον τοίχο του τότε Παλαιάς επικαρπετηρίου και οι μηχανικοί το έκριγαν επικίνδυνο. Το κτίριο, που κατόπιν στο χάλασμα, δεν έπεφτε με τόνους εκρηκτικά το δραλλαγε επικίνδυνο και όταν άρχισαν τα μαθήματα του 38, το Γυμνάσιο δεν είχε στέγη. Κατά σύμπτωση τότε εκτίζετο το σημερινό Γιάγγειο - Δελμούζιον κτίριο για στέγαση Δημοτικού.

Η Άρμασσα αποφάσισε να στεγάσει στο Δελμούζιο διδακτήριο το Γυμνάσιο. Το Δελμούζιον χρησιμεύει και πέρυγες ο Οκτώβριος και οι γονείς ανησυχούσαν από την καθυστέρηση. Η καθυστέρηση της έναρξης των μαθημάτων του Γυμνασίου επέδρασε και σε μένα. Οι μαθητές έλεγαν: «Δικαίωσαν τα μαθήματα θα έρθω φροντιστήριο. Το θέμα των καφενείων ήταν το Δελμούζιον Γυμνάσιο.

Μια μέρα έτυχε σε ένα πραπέδι του καφενείου να κάθομαι μαζί με το Δήμαρχο Γιδόγιαννο και στη συζήτηση έλαβα μέρος και είπα: «Τώρα αν η Ιτέα είχε κτίριο θα ζητούσε να μεταφερθεί το Γυμνάσιο στην Ιτέα, πράγμα που δεν απέκλειε και ο Γιαγγείος». Ο Δήμαρχος μη περιμένοντας τέτοια επικίνδυνη πρόταση είπε: «Άμα ήσουνα σα και μερικοί Αθηναϊώτες θα το πηγαίνατε» και γω σπάγγησε: «Όταν αποφασίσω, μπορώ και μόνος».

Όταν τον δίλλο χρόνο, το Σεπτέμβρη του 1939, διάβασε μια γνωστοποίηση της ίδρυσης είπε: «Μωρέ το είπε και τέκανε». Ήρος τότες του 38 θήγκε ένα διάταγμα σύμφωνα με το οποίο μπορούσαν να διοριστούν προσωρινοί Καθηγητές για ένα εξάμηνο. Έκανα αίτηση φοδούμενος μήπως πιονιστικούς και πιάσουν στη σειρά. Τέλος Οκτωβρίου προκηρύχθηκε μια υποτροφία για το εξωτερικό στα Μαθηματικά. Έκανα αίτηση στην αποία σύμφωνα με τη διακήρυξη έγραψα ότι επιθυμώ να πάω στη Γαλλία για σπουδή της Ιστορίας των Μαθηματικών ή τη Φιλοσοφία των Μαθηματικών, ή στην Αγγλία για Ασφαλιστικά Μαθηματικά.

Από την απόφαση για διορισμό και την αίτηση για υποτροφία δείχτηκε ότι είχα προσγειωθεί κανονικά στην πραγματικότητα. Διορισμό δύως ζητούσαν όλοι. Η απόγνωση του καιρού με οδή-

γησε στην ίδρυση Ιδιωτικού και όχι το κέρδος, όπως νόμιζαν μερικοί.

Στο μέσον του Φλεβάρη του 38 έλαβα την άδεια του Φρούτιστηρού και στο μέσον του Φλεβάρη του 39 με διορισμό στο χέρι πήγα. Καθηγητής στο Γυμνάσιο Μακρανώρης Φθιώτιδος. Άρησα τα πράγματά μου στο ξενοδοχείο του Παπαγικολάου και πήγα το απόγευμα ξαφνικά στο Γυμνάσιο. Συστήθηκα στους Καθηγητές που γχαν πάει για δώσουν τους βαθμούς των διαγωνισμών. Εγώ, για να μην διακόπτεται: η γησιχία, έβαλα μια τάξη σε μια αίθουσα και κοιτάγτας καθένα μαθητή, προσδιόριζα το άνω και το κάτω της βάσης, πράγμα που επαλήθευσε από τα επίσημα των βιβλίων αποτελέσματα. Το γεγονός αυτό συνετέλεσε ώστε οι μαθητές να φοβηθούν τη μαντική ικανότητα. Το ίδιο απόγευμα κάναμε κατανομή των αριθμών του προγράμματος και ανάλαβα να παρουσιάσω το πρώτο πρόγραμμα. Με κοίταξαν με χαμόγελα και ειρωνεία για το θράσος να φριάξω εγώ το πρόγραμμα, που πρώτη φορά έμπαιγα σε Σχολείο. Τηγ πρώτη ώρα το πρώτι εδόθετο το πρόγραμμα. Κατάπληξη, έπιασε τους συναδέλφους, όταν το απόγευμα το πρόγραμμα ταξίδευε για το Γενικό Επιθεωρητή Λαμίας. Για πρώτη φορά στα χρονικά των συναδέλφων γύρισε εγκεκριμένο πρόγραμμα σε 5 μέρες.

Έπιασα διωμάτιο στο ξενοδοχείο Σοφιανόπουλου. Κάτω έτρωγα και πάνω κοιμόμουνα. Άρχισε το απομικό πρόγραμμα. Δουλειά για τους μαθητές, φαΐ, ύπνος και διάθεσμα για τους εαυτό μου. Χάζεμα πουθενά. Στη βιθλιοθήκη του Σχολείου δρήκα πολύ καλά διάλικα. Παιδαγωγικά, Ψυχολογικά, Φιλοσοφικά που κατ' αρχήν τράβηξαν την προσοχή μου και διάφορα άλλα.

Στα μαθήματα με τους μαθητές μπήκε νέο σύστημα. Συνεργασία με τους μαθητές σα μαθητής. Τους ρώτησα ποιο είναι το δυσκολότερο μάθημα και όλοι απάντησαν τα Μαθηματικά. Τηγ απάντηση αυτή γράφωσε στην τελευταία σελίδα των μαθηματικών. Σε λίγες μέρες πήγαν να γράψουν τη γνώμη, ότι το ευκολότερο μάθημα είναι τα Μαθηματικά. Άμα το κατανοούμε τα μάθημα δε χρειάζεται διάθεσμα. Κάγιαμε πειράματα Φυσικής και Χημείας. Το απόγευμα καταγούσαμε τα μαθηματικά. Τους έμαθα το χειρ-

σημάτων λεξικών και εγκυροποιήσεις της Βιβλιοθήκης.

Οι μαθητές δρχισαν το θαυμασμό και την αγάπη. Οι κηδεμόνες πήγαιναν στο Γραφείο για μάθουν, για δούνε και να πούνε για το νέο Καθηγητή. Όταν το Πάσχα μπήκα στο αυτοκίνητο οι μαθητές έξω έκλαιγαν από φόβο μήπως δεν γυρίσω. Οι συνάδελφοι μου διεβίβαζαν τα συγκινητικά της κοινής γνώμης του Χωριού. Επιτροπή Κηδεμόνων πήγε στον Επιθεωρητή Λαμίας για συνηγορήσεις για μονιμοποίηση για το καλό του Σχολείου.

Με θέλαγε στο Σχολείο Μακρακώμης για αντίδραση προς τη Σπερχειάδα. Στα απογευματινά φροντιστηριακά μαθήματα καλούσα: στην αίθουσα και όλους τους μαθητές τινα ξένων που παρευρίσκοντο στην αυλή. Έγώ με τη φροντιστηριακή πείρα στο Γυμνάσιο σαν μαθητής, στο Πανεπιστήμιο και στο Φροντιστήριο της Αμφισσας, που το κρατούσα ανοικτό, είχα αποκτήσει ταλέγτο στη μετάδοση και άρχισε σιγά - σιγά ο θαυμασμός προς το πρόσωπό μου. Ήστευαν πως αν με μονιμοποιούσαν θα τράβαγα τους μαθητές από τα γειτονικά Γυμνάσια και για γίνει ανατροπή.

Στη Σπερχιάδα για μείνει μισό Γυμνάσιο και στη Μακρακώμη σλόκηλγρο. () αυταγωνισμός διήρκεσε για πολλά χρόνια, μέχρι που απέκτησαν και τα δυο πλήρη Γυμνάσια. Όσο πλησίαζε ο καιρός της απόλυτης, τόσο η αγωνία μεγάλωνε. Διορισμός αποκλείετο. Από σειρά 121 που πήρα το 35 που τελείωσαν και έκανα αιτηση διορισμού, έφθασα το 1939 το αριθμό 109. Τρομερό να το σκέπτεται κανείς.

Ο Ηρόδορος Συλλόγου Λδιορίστων Λαμίας παρουσιάστηκε στο Μεταξά, όταν πήγε στην Λαμία και μίλησε και ζήτησε λύση του προβλήματος. Ο Μεταξάς απάντησε «'Όταν θέλατε να μπήτε στα Πανεπιστήμια δεν κάναμε καμιά σύμβαση διορισμού. Το Κράτος έχει ανάγκη από αεροπλάνα και κανόνια».

Η αίτηση υποτροφίας απερρίφθη. Ακυρώθηκαν οι εξετάσεις γιατί παρουσιάστηκε ένας διορισμένος Καθηγητής και πήραν εκείνον χωρίς εξετάσεις, για να συμπληρώνει τα έξοδα υποτροφίας με το μισθό. Η κατάσταση οδηγούσε σε τρέλα: με τί φιλότιμο θα γύριζα τώρα στο φροντιστήριο της 'Αμφισσας. Επάγω στην αγωνία θυμήθηκα κατ' ανάγκην το Ιδιοτικό.

Την άνοιξη του 1939 που βρισκόμουνα στη Μακρακώμη, με νέο Νάμο επανήλθε πάλι: η συνέγωση των μαθητών αρρένων - θηλέων. Έκανα αιτηση από τη Μακρακώμη για Ιδιωτικό Γυμνάσιο στην Ι. τ. έ. α. Δεν είπα σε κανέναν τίποτε για την απόφασή μου. Φοδόμεινα τη μεγάλη μου απόφαση. Οι λοιποί συνάδελφοι εκτιμώντας τα προσόντα μου μούλεγαν: «Αν δε σε διορίσουν άνοιξε δικό σου Γυμνάσιο, να διορίζεις εσύ και δίλους αδιορίστους».

Μου πέρνανε τη σκέψη. Όταν κλείσαγε τα Σχολεία πέρασα από το Γενικό Επιθεωρητή Λ. α. μ. i. α. και με παράτρυγε να πραγματοποιήσω τη μεγάλη ιδέα του Ιδιωτικού για να απορροφάει τους αδιορίστους της περιοχής.

Πάλι αδιόριστος. Πάλι Φροντιστής στην 'Αμφισσα. Νέοι αγώνες.

Από τις αγωνίες για άδειες ίδρυσης και λειτουργίας του Ιδιωτικού Γυμνασίου ΙΤΕΑΣ

Β' «Τ Α Ι ΔΡΥΤΙΚΑ»

Γεγονός. Η αίτηση για άδεια ίδρυσης Ιδιωτικού Γυμνασίου στην Ιτέα, διαβιβάστηκε στον Επιθεωρητή Λαμίας.

Ο Επιθεωρητής μετέβη στην 'Αμφισσα και πήρε τα σχετικά με την ίδρυση στοιχεία... Άν υπάρχει ανάγκη ίδρυσης Ιδιωτικού Γυμνασίου αφ' ένδος και το κύρος και το γήθος του απόμου στο οποίο θα ανατίθετο η ευθύνη της λειτουργίας αφ' επέρου. Μεγάλη τιμή εθεωρήθη η ανάθεσης της ευθύνης. 'Επρεπε λοιπόν να μελετήσω το έργον από κάθε πλευρά.' Όσο περγούσε ο καιρός τόσο συγενδυτοποιούσα το μέγεθος και την ευθύνη του έργου. Εξήτασε από δύος έπρεπε και μπορούσα πλευρές. Τις τιμές και τις περιπέτειες που θα αντιμετωπίζα. Δεν είχαν άδικο, δύοι επικέπτοντο το θέμα πολύπλευρα, που εύρισκαν την ιδέα σωστό παραλογισμό.

Σχολεία μόνο το Κράτος ιδρύει. Αν όμως αυτό το τεράστιον έργον το φέρει σε πέρας το άτομο που πήρε την ευθύνη, τότε για κάτια του απόμου αυτού θα είναι πολύ μεγάλη.

Ανάμεσα στα άλλα εμπόδια και: η έλλειψη Χρημάτων, γιατί χωρίς την υπαρξή των απαραίτητων για το σκοπό αυτό χρημάτων, η ιδέα της ίδρυσης θα εκλογίζεται οπωδήποτε. Η ιδέα του Γυμνασίου θα συγχωνεύσει αντίπαλες ιδέες επιπολαίων αγθρώπων. Η ιδέα ότι: Γυμνάσια μόνο το Κράτος ιδρύει, υπήρξε σοδαρή φυχολογική αντίδραση, που κλόνιζε το κύρος του πρωτόπρερου. Αν σήμερα έγα απόμο δηλώσει ότι θα πάρει άδεια ίδρυσης Ιδιωτικού Παγεπιστημάτου, όχι μόνον δεν θα θεωρηθεί τρελό, απεναντίας θα επισύρει θανατώμα και θα θεωρηθεί Σωτήρας. Εμένα όμως πολλοί στην περιοχή της Ιτέας, με χαρακτήρισαν «Τρελός της Ιτέας».

Διαστυχώς συγέπεσε για ιδέα της ίδρυσης του Γυμνασίου, με τη διαβεβαίωση ενός γεωλόγου που δήλωνε ότι θα ανακαλύψει το

χρυσό γερό του διερχομένου δήθεν ποταμού και θα εξασφαλίσει άφθονο νερό στο Δήμο της 'Αμφισσας. Μετέβη στα Σάλωνα στην πυργή του ποταμού και ο τρελός φαγέρωσε αδυναμία θαύματος.

Από σεβασμό προς την επισημότητα ο Λιάκας γλύτωσε το λιντζάρισμα.

Η κοινή γγώμη της περιοχής, χωρίστηκε σε δύο μέρη. 'Οσοι με γνώριζαν και ήζεραν τη δύναμή μου, δεν αρνέθαλαν για την πραγματισμή και επιτυχία του όλου έργου. 'Οσοι στερούντο ιδέας και πίστεως, διετύπωναν αγεύθυνες γγώμες. Οι άνθρωποι χρίσεως έβλεπαν όλους τους κινδύνους και τόδρισκαν οικογονικά επικίνδυνο. Αριθέαλαν και για την καλή απόδοση των μαθητών στα γράμματα που είναι ένας βασικός παράγοντας ζωής του Σχολείου. Ο Γυμνασιάρχης 'Αμφισσας Τ. Παπαχαραλάμπου λιόγει «Τράβα μπροστας και μεινι θα σε βοηθάμε όσο μπορούμε».

Ο Γυμνασιάρχης δύνας του Αιδωρικού Βίκτωρ Κρητικός, τον οποίον είχα Καθηγητή στο Γυμνάσιο 'Αμφισσας, μιλήσε με τη γλώσσα της αλήθειας και της λογικής. «Μισθό, απόθεμα για σύνταξη και εφ' άπαξ είναι αδύνατο να δηγάλεις. Γιατί η περιφέρεια είναι πολύ μικρή και φτωχή». Μου μιλήσε με νοιμέρα. 'Ομως κάποτε σαν Καθηγητής στο Γυμνάσιο Αμφίσσης και συγκεκριμένα στο μνημόσυνο του Αειμνηστού Ευεργέτη Πιαγιτζή, είχε πει τη φράση, του Βίκτωρος Ουγκώ που μούμειγε Ο δη γέρε.

«Ο αγείγω γένα Σχολείο Κλείγει μέτα Φυλακή

Η ιδέα αυτή σαν Φάρος Τηλαυγής μου κατηγόρησε την ψυχήν. 'Επρεπε να παρακολουθώ και κατευθύνω τη διαιρέσιμη της κοινής γνώμης. Κατέστρωνα σχέδια επαφής με αριμοδίους αγθρώπους.

Διερεύνηση της Κοινής γγώμης. Διαπίστωσα φιλοδοξία των αγγών ακτοίκων της Ιτέας της εποχής εκείνης, που με δέχθηκαν σαν Σωτήρα για τα παιδιά τους. Ανάμεσα στις διλιδεσκοπήσεις άκουγα και υπερβολές σαν τη συγκριτισμένη «Αν φυιάσεις Γυμνάσιο θα σου στήσουμε μαρμάρινο αγόρι ιάγυτα».

'Όλα τα κολακευτικά για μένα λόγια με θαρρέψκε και βοηθώνε για ξεπεράσω τους δισταγμούς που πρόβαλε η λογική.

Μετά την επάνοδο στην Αμφισσα, από τη Μακρακώλη, το Φρούριο τέθηκε σε λειτουργία για τους ανεξεταστέους πρωΐ - απόγευμα. Ο καιρός περγούσε· η ποιηγή γνώμη ωρίμασε και διαμορφώθηκε κάπως ευνοϊκά. 'Επρεπε να γινήσω τους δισταγμούς και αριφιδολίες και να αρχίσω την δράση μου φαγερά και υπεύθυνα.

Εκτύπωσα λίγες, από σικνονοιλία, διαφημίσεις που έγραφα: «Καλούνται οι ενδιαφερόμενοι για την ίδρυση Γυμνασίου στην Ι. τ. έ. α., στο Δημοτικό Σχολείο Ιτέας, Κυριακή απόγευμα και ώρα 6 μ.μ.». Δεν έγραφα για Ιδιωτικό ούτε ποιος καλόντως. Σκόπιμα τα παρέλειψα για να προκαλέσω την περιέργεια των κατοίκων της Ιτέας. Ηράγιατι σχολιάστηκαν και τα δύο. Εννόησα ότι θα υπάρξει αγτέλραση και χρειάζεται τέχνη και προσχή στο χειρισμό των θεμάτων. Ήγγαρμε στο Σχολείο με το Δάσκαλο Ηλία Σκαρλέπη στις 6. μ.μ. Περιμένομε μασή ήρα και δεν φάνηκε κανείς. Ο Δάσκαλος τότε μου είπε. «Φαίνεται δεν έχουν διάθεση και ενδιαφέρον, πάμε για φύγουμε», Έγώ εφ' όσου κάλεσα 'Ελληνες θα παραμείνω Ελληνικά μέχρι τις 7. Έμεινε και ο Δάσκαλος και διαπίστωσε ότι στις 7 ήρθαν αρκετοί.

«Διάβασα τον όρκο λήψεως του Πτυχίου «Του ιερού τούτου τεμένους των Μουσών, εξελθών, πίστην καθομολογή τήγδε. Κατ' επιστήλην γνώσομαι χρήσιμον εμαυτόν καταστήσω τοις δεομένοις της εμής αρωγής».

Φιλοσόφησα την έννοια του όρκου και δήλωσα την απόφασή μου. Σαν αδιόριστος θα προσπαθήσω να πραγματοποιήσω στην Ιτέα ένα όνειρο: Την ίδρυση Ιδιωτικού Γυμνασίου σαν Πρόδρομο μελλοντικού Δημοσίου. Ανέλυσα τα πλεονεκτήματα της Ιτέας, διέγραψα το μέλλον και επιδειχνισκα τις σκέψεις μου με τη δήλωση ότι αγάμεσα από δλεις τις επαρχιακές πόλεις που ζήτησαν Γυμνάσιο, μόνον η Ι. τ. έ. α με τα προσόντα και πλεονεκτήματα που διαθέτει, προκρίθηκε για Ιδιωτικό και για τους παραπάγω λόγους πήραμε την άδεια.

Στα λίγα λόγια που είπα φάνηκαν τα ιδανικά μου. Οι ακούσαντες συγκινήθηκαν και με μάγεψαν. Ο καιρός περγούσε και η άδεια δεν ήλθε. Κατέβηκα στην Αθήνα για μάθιν για την πορεία

της άδειας και ποιοι Νόμοι ρυθμίζουν τη λειτουργία των Ιδιωτικών Γυμνασίων. Πέρασα από το Υπουργείο Παιδείας όπου με πληροφόρησαν ότι χρειάζονται δλεις οι ειδικότητες των Καθηγητών.

Πληροφορία συγχλονιστική για μένα και την Ιτέα. Εμείς ξητήσαμε άδεια για τις τρεις πρώτες τάξεις και θα λειτουργούσαν οι δύο πρώτες. Αδύνατον να εξευρεθούν ειδικότητες και ακόμη το χειρότερο για πληρωθούν. Κλονίστηκα, αλλά δεν σταμάτησα. Προχώρεσα με μια διαίσθηση ότι δλεις οι ειδικότητες θα χρειαστούν σε πλήρες Γυμνάσιο. Βρισκόμενος στην Αθήνα πήγα στο Βυζαντινό Μουσείο για δω ένα φίλο χωρισμό μου που με συνέστησε στον Αιευθυντή, ειδικό για το χειρισμό των Ιδιωτικών Σχολείων. Άφού μου είπε ότι ο Νόμος 1216 ρυθμίζει τη λειτουργία των Ιδιωτικών, με ρώτηση πλήθυσμακά στοιχεία της Ιτέας και περιοχής και μου είπε ότι στην Ιτέα με τις συγκίκεις τις σημειερινές είναι όχι προβληματική αλλά αδύνατη η ίδρυση και λειτουργία Ιδιωτικού Γυμνασίου.

Στην επιμονή μου για την πραγματοποίηση του σκοπού μου, μου πρότειγε συνεταιριστική συνεργασία σε έτοιμο στην Αθήνα Ιδιωτικό το «Βυζάντιο». Αργήθηκα και έδιωξα την τύχη μου για τρίτη φορά. Είχα δώσει υπόσχεση στην Ιτέα. Φοβήθηκα μη γελάσω τους Ιτιώτες, που μερικοί μη δυνάμενοι να αντιληφθούν ότι το Γυμνάσιο στάθηκε και μεγαλούργησε με αληθινές θυσίες με σταύρωγαν συγεχώδες.

Διέδιδα ότι έχω άδεια ίδρυσης Γυμνασίου, ενώ στη πραγματικότητα μου ήρθε στις 15 Αυγούστου 1939. Στις 20 Αυγούστου έπρεπε να υποβληθούν τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας. Τα δικαιολογητικά ήταν: Πλύκας Καθηγητών και έκθεση καταλληλότητας του Κτιρίου που θα στεγαστεί το Γυμνάσιο.

'Οσον αφορά το διδακτικό προσωπικό, για πρώτη φορά ήταν είναιλα. Η αδιόριστη Φιλόδιογες Αφροδίτη Κωνσταντέλλου, η μετέπειτα σύζυγός μου, εδέχθει συνεργασία. Επέπρωτο για γίνει μόνιμος συνεργάτης στο Ιδιωτικό μέχρι το τέλος της ζωής αυτού, το έτος 1966. Βοήθησε ως αφανής ήριπας επ! 27 ολόκληρα Χρό-

νια. Όσο εύκολο ήταν το προσωπικό τόσο δύσκολο το θέμα της εξεύρεσης οικήματος. Δεν εξευρίσκετο σίκηρα και ως κατάστασης αγάγκης, εδέχθει ο γαλιπρός μου Κώστας Λύτρας να παραχωρήσει μια αποθήκη προς διαρρύθμιση σε διδακτήριο, αφού χωρίζαν σε δύο αίθουσες. Θα έβγαζε τα πράγματα στην αυλή.

Στις 18 Αυγούστου έστειλα το γαλιπρό μου στη Σεγδίτσα, που παραθέριζε ο Σχολιάτρος Παπαδόπουλος, με ξώ, να τον κατεβάσει στην 'Αμφισσα προκειμένου στις 19 να κατέβει στην Ιτέα προς γνωμάτευση καταλληλότητος του οικήματος που προορίζετο για διδακτήριο. Την ίδια μέρα στις 18 το πρόγευμα, ο γαλιπρός μου κατέβηκε από τη Σεγδίτσα χωρίς Σχολιάτρο.

(1) Σχολιάτρος δήλωσε ασθένεια και τα πράγματα ανετράπηκαν. Έπεισε δόριστα καταστροφής στην όλη υπόθεση. Κείνες τις μέρες δρισκόμουνα με πυρετό λόγω κοπώσεως και μια γευρική υπερδιέγερση λόγω οικονομικής κρίσεως. Η ανατροπή των πραγμάτων μου έφερε μια λιποθυμική κρίση που γόμισα δια εγγίζει το τέλος της ζωής μου. Τινάχθηκα στον αέρα ολόρθιος και αδυνατούσα για αναπνεύσω. Ήμουνα τότε 28 χρονών.

Για να σταματήσει η κρίση αποφάσισα την αναστολή ίδρυσης του Γυμνασίου. Εξήλθα από το σπίτι του γαλιπρού μου που έμενα και με συνάντησαν μερικοί Κγδεμιόνες ενδιαφερομένων υποψηφίων μαθητών. Η ειρωνία για εκδιασμό προς λειτουργία του Σχολείου ήταν τραγική.

Το πρωτό της 19ης ανέβηκα στην 'Αμφισσα να λειτουργήσω το Φροντιστήριο. Κατά τύχη συνάντησα τον Γυμνασιάρχη Αμφισσης Τ. Παπαχαραλάμπου, στον οποίο του γρήγορα στην απόφασή μου λόγω αδυναμίας. Ο Γυμν) ρχης με μετέπεισε παρά την τραγική θέση μου από απόφειως υγείας και οικονομικής κατάστασεως να αναθεωρήσω την απόφασή μου.

Μου υπέδειξε να πάρω τηλέφωνο τη Λαμία και να παρακαλέσω τον Γειονολόγο Καρυαμπά να έλθει στις 20 του μηνός και το απόγευμα, αφού μου συντάξει την έκθεση, να μεταβώ αυθημερόν στη Λαμία και υποβάλω την τελευταία ώρα τα χαρτιά. Δέχτηκε ο Γειονολόγος και τον ευχαρίστησα. Η τύχη μου δοκιμάζει την αντοχή.

Βγαίνοντας την πόρτα του Τηλεγραφείου 'Αμφισσας συνάντησα το Δρόσο Κουτρολίκο, γνωστό μου στρατιωτικό Γιατρό, που δέχθηκε να μου συντάξει την έκθεση καταλληλότητας του Διδακτηρίου. Την ίδια στιγμή ξαναμπήκα και ανάστειλα τον ερχομό του Γειονολόγου Καρυαμπά.

Αμέσως με το στρατιωτικό γιατρό πιάσαμε αυτοκίνητο για την Ιτέα και φθάσαμε το απόγευμα λίγο πριν γυντώσει. Είδε το Κτίριο που προορίζαμε για Διδακτήριο απ' έξω. Εδειχγε σχετική ευπρέπεια: είχε απέναντι μια μεγάλη Πλατεία που θα χρησιμεύει για προσύλιο και Γυμναστική. Το πρωί συνέταξε στην 'Αμφισσα την έκθεση και στις 10 η ώρα ξεκίνησα για την Λαμία.

Στην 1 μ.ρ. τα δικαιολογητικά υπεβλήθησαν νομίμως την τελευταία μέρα. Γύριζα χωρίς λεπτά διανοιώμενος και φραγκοδιφραγκα ακόμη. Ένας ψυχικός τραυματισμός υπήρξε αθεράπευτος. Ζήτησα κείνες τις μέρες από τον ιδιοκτήτη του Φροντιστηρίου 500 δραχμές και σε απάντηση μου είπε: «Ποιός θα με πληρώσει;» Την άλλη μέρα το μεσημέρι ξεκίνησα από Ιτέα πεζοπορία για την Αγια - Θυμιά. Απέγαντι από το Χωρίδι μέπιασε ραγδαία δρογή που δεν ξανατέχα το στη ζωή μου. Βράχηγκαν και τα κόκκαλα ακόμη. Είχα πάγω μου 500 δραχμές και φοδόμουνα μη χαλάσουν και αχρηστευτούν. Η άργηση να με διαγέσει ο σπιτογοικούρης μου οφείλετο στο γεγονός, δια πίστεις πραγματικά στη διάδοση της τρέλας.

Οι πιο φρικτές στιγμές της ζωής μου υπήρξαν οι μέρες της αγιωνίας για την άδεια. Αν δεν ερχόντουσαν ευνοϊκά τα πράγματα, οι επικριτές μου θα πίστευαν ότι μπλοφάρω. Η υπόληφή μου θα έπεφτε και η διάδοση περί τρέλας θα γινότανε πιστευτή.

Η τραγική ιστορία δε σταμάτησε. Η αίθουσα δεν προχωρούσε. Στις 13 του Σεπτέμβρη 39 έλαβα είδηση ότι δεν προχωρεί προς έγκριση η άδεια λειτουργίας, διότι η προτεινόμενη για Διευθύντρια Αφραδίτη Κωνσταντέλλου δεγκ είχε πιστοποιητικό κοινωνικών φρονημάτων. Ευτυχώς με τροποποίηση του Νόμου μπορούσα και γώ να γίνω Διευθυντής, που είχα τέτοια πιστοποιητικό. Έτσι τακτοποιήθηκε το θέμα Διευθυντού.

Στις 14 του Σεπτέμβρη 1939, άρχισε πρωτίη η δουλειά της

αποθήκης... Ήέφτανε τα δάπεδα με τσιμέντο. Εγώ τη γιέρα αυτή πήγα στη Λαμία στο Γενικό Επιθεωρητή, να μάθω λεπτομέρειες για τη λειτουργία. Επειδή στην Αθήνα είχα ακούσει για ειδικότητες ρώτησα το Γενικό τι προσωπικό χρειάζεται. Ο Επιθεωρητής είπε όλες. Τότε τον ρώτησα αν τα Γυμνάσια της Λαμίας έχουν όλες τις ειδικότητες. Ο Επιθεωρητής μου απάντησε, ότι εγώ κάνω επιχείρηση, σπότε απήγτησα ζωηρά «Αγ σκόπευα και είχα λεπτά να κάνω επιχείρηση, δεν θα έκανα επιχείρηση του πνεύματος» και δέχτηκε να πάρω τους βασικούς Καθηγητές και τις ειδικότητες με νόμιμες αποδοχές ψηφίσατε σε παρουσιαστεί κανένας. Το θάρρος μου εξέπληξε τον Επιθεωρητή και έκτοτε με συμπαθούσε πάρα πολύ.

Επέστρεψε στην Ιτέα για να παρακολουθώ με αγωνία το σάλο των διαδόσεων. Εμένα με αποσχολούσε δεύτερο τροφερό θέρα. Οι μέρες περνούσαν και άδεια λειτουργίας δεν υπήρχε. Πάντα με διακατείχε ο φόβος και αγωνία σε αφάνταστο βαθμό. Αγ δεν έφθανε εγκαίρως πώς θα αγνιμετώπιζα τα πράγματα; Νύχτα και μέρα σκεπτόμουνα πώς τα παιδιά δεν θα ξημωθούν. Βρήκα το απλό πρόβλημα. Να συγκεντρώσω τους υποψήφιους για την πρώτη και δευτέρα Τάξη και να τους προγρυμάξω για το δικό μας τάχα Γυμνάσιο ενώ στην ουσία για το Δημόσιο, αγ δεν ερχόταν η άδεια. Δεν είχα πει σε κανένα πως δεν είχα άδεια. Η αγωνία κορυφωνόταν από μέρα σε μέρα για τις 20 του μηνός. Στις 19 τελευταία μέρα, παρά λίγο για γίνει τη τελευταία μέρα της ζωής μου. Το μεσημέρι ξέπλωσα στην Ιτέα για ξεκούραση για να καλυάρουν τα νεύρα. Από τη σκέψη την πολλή ξέσπασε νέα πιο έντονη υρόση, πολύ έντονη τούτη τη φορά. Σηκώθηκα, πήρα αναπνοές και προσπαθούσα να κρατήσω την καρδιά μου. Ήρθαν τα παιδιά για μάθημα και γάλ σκεπτόμουνα στο τέλος του μαθήματος πώς θα αγακούωνα τη ματαίωση της λειτουργίας του Γυμνασίου.

Την τελευταία ετιγμή ο καλός Θεός έστειλε πριν τελειώσει το μάθημα, τον ταχυδρόμο και μουδωσε Τηλεγραφική άδεια. Η λεκτρική εκκένωση διαπέρασε το σώμα μου και τα πάντα έγιναν αντιληπτά στους μαθητές. Από την ώρα αυτή της ζωής

με ου, άρχισαν οι μαρτυρικές στιγμές της ζωής μου, λόγω των τόσων μεγάλων ευθυγάνων που επωμίζομουν με τη λειτουργία του Γυμνασίου.

Ο ξάδελφός μου, που ήταν στο Υπουργείο Παιδείας, δύο φορές τη μέρα με διαθεσιώνε πως θάρθει τηλεγραφικώς, όπως και έγινε. Στις 25 θα κάνωμε εισηγητήριους και στις 28 κατατακτηρίους.

Προσήλθαν και έδωσαν 10 μαθητές για την πρώτη και 20 για τη Δευτέρα. Εισήχθησαν άπαντες.

Πρωτόγονος κατάσταση. Οι αιθουσες έγιναν, αλλά θραύσαν υπήρχαν. Γάπτριχε όμως η φιλοτιμία μερικών πρωτοπόρων κατόκινων της Ιτέας.

Ο Αγδρέας Λαζαρόπουλος προσέφερε ξύλα με μακρά πίσωση εξέφλησης, για τραπέζια και κάποιος μαραγκός ανέλαβε την κατασκευή με πίστωση.

Κάθε μαθητής έφερε την καρέκλα του και την 1ην Οκτωβρίου 1939, κάθησαν 10 μαθητές στην Πρώτη και 20 στη Δευτέρα Τάξη.

Ησάρχι τις εισηγήσεις μερικών, υπ κάνοντες εγκαίνια, σμείς σαν κρυφοί και αθόρυβοι, μπήκαμε για μάθημα με Καθηγητές: 1) Τον Παναγ. Καψάλην, Μαθηματικόν, 2) Την Αφροδίτην Κωνσταντέλλου, Φιλόλογον και 3) Τον Παναγ. Μαυραΐδην, Γυμναστήν.

Το μικρό Γυμνάσιο των 30 μαθητών, ήταν το πρώτο σπέριμα των μετέπειτα Σχολείων, που καλούσαν στις Εφοτές και Γυμναστικές Επιδείξεις Παπάδες, Δεσποτάδες, Λαό και Νομάρχες.

Ιστορία της Δραματικής ζωής του Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας

Γ' «ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ»

Α' Συγκέντρωση προ του Γυμνασίου

Η δραματική Ιστορία της ζωής του Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας ξεκινάει από την πρώτη μέρα της λειτουργίας, που αρχίζει με το σχολικό έτος 1939 - 1940, και τελειώγει με το κλείσιμο του Γυμνασίου στο τέλος του σχολικού έτους 1965 - 1966.

Έτση σε 27 ολόκληρα χρόνια εφιαλτικής ζωής.

Για την ίδρυσή του συγγιγρούσαν μερικές ευγοϊκές συγθήκες. Στην Ελλάδα επιχρατούσε φαινομεγική ειρήνη.

Στην περιοχή της Ιτέας δεν υπήρχε Γυμνάσιο.

Τα γηι Γυμνάσια Γαλαξιδίου και Αραχώβης είχαν κλείσει ελλείφει μαθητών. Οι παλιοί τότε έντυποι κάτοικοι της Ιτέας φιλοδοξούσαν να αποκτήσουν κάθε στοιχείο που θα συντελούσε στα μεγάλωμα σε πληθυσμό του μικρού τότε χωριού των 2400 κατοίκων.

Η συγκοινωνία μεταξύ Ιτέας - Αμφίσσης ήτο πολύ αραιά. Οι εξ Ιτέας μαθητές φοιτούσαν στην 'Αμφίσσα νοικιάζοντας δωμάτια.

Η συγκοινωνία δεν εξυπηρετούσε το ανεδοκατέβασμα η δε τροφοδοσία εγίνετο με τα πρωίγια καθημεριγιά κατσαρολάκια. Τα μαθήματα εγίνοντο πρωτ απόγευμα και το ανεδοκατέβασμα καθιστάτο αδύνατο. Μερικοί μαθητές εγίνοντο οικότροφοι. Στο Γυμνάσιο τότε, όπως και στ' άλλα Γυμνάσια, επιχρατούσε ωστηρότης.

Ο αριθμός των μαθητών διετηρείτο σε χαμηλά επίπεδα. Στο

Γυμνάσιο 'Αμφίσσας, όπως και στ' άλλα Γυμνάσια, κάθε τάξη σίχες ένας μόνος πολυάριθμο τιμήμα και συνολικά ο αριθμός των μαθητών περίπου 300.

Συγέπεια των παρπάνω συγθηκών οι μαθητές συγήθωσαν απερίπτωτο και δύσκολα τελείωγαν το Γυμνάσιο. Φοιτητές σπανίζανε. Επιστήμονες στα δάκτυλα. Δεν υπήρχε παράδοσης επιστημόγνων και υπαλλήλων. Συγήθηκες για αρχικά συναγωνισμού, που είναι κίνητρον, που αθεί προς τα δύο, έλειπε στηγα πόλη.

Αρχή αλλαγής ευνοϊκών συγθηών.

Το δεύτερο κι όλας χρόνο η ειρήνη μεταβάλλεται σε πόλεμο Ελλάδας - Ιταλίας με την κήρυξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου. Η Ελλάς κράτησε ηρωϊκά επί εξάμηνον. Επετέθηκε και η Γερμανία. Η Ελλάς τραυματίστηκε υποκύπτει, λυγίζει, συγμηκολογεί. Ακολουθεί η λεγόμενη κατοχή που κράτησε 4 χρόνια περίπου φρικτής ζωής.

Ακολουθεί τρομερή πείνα. Ο κόσμος πεθαίνει στο δρόμο. Σκοτώνονται στους δρόμους, στα δουνά, στο εκτελεστικό. Καίγονται χωριά και λεηλατούνται σπίτια.

Δημιουργείται Εθνική Αντίσταση με όλες τις συνέπειες. Έρχεται η απελευθέρωση με τα φρικτά για την Ελλάδα γεγονότα.

Ακολουθεί ο τραγικός εμφύλιος αλληλοσπαραγμός, που κράτησε μέχρι τέλους του 1949 και άφησε την πατρίδα τραυματισμένη.

Σε τέτοιες τρομερές καταστάσεις που χάθηκαν ζωές και περιουσίες και ο τρόμος παντού κυριαρχούσε στην Ελλάδα και τα άτομα κινδύνευαν να πεθάνουν από πείνα και η σκέψη μόνον λειτουργίας του Ιδιωτικού Γυμνασίου εθεωρείτο αγιασόρροπος τρέλα, ακούγοντο αγθρώπου.

Η διατροφή καθηγητών και μαθητών και ο κίνδυνος της ζωής κάθε μέρα μεγάλωναν από απρόβλεπτες περιπέτειες. Η οικονομική εξάρτηση μαθητών και Λυκειάρχου βασανιστική. Η εξάρτηση μεταξύ Καθηγητών και Λεικειάρχου τρομερή και αγχωδης.

Λειτουργία Αγις και Βης τάξης οικια Κ. Λύτρα.

Οι δραματικές περιπέτειες αρχίζουν από την πρώτη μέρα της ζωής του αρτιγενήτου διταξίου Γυμνασίου. Θρανία δεν υπήρχαν. Αυτοσχέδιο Γυμνάσιο. Χρησιμοποιήθηκαν τραπέζια και καρέκλες μαθητών. Πίγακες και λοιπά χρειώδη πρόχειρα.

Από απέλεισες και αδεβαίνοτα για το μέλλον του σχολείου δεν φάλαμε ούτε αγιασμό. Φοδόμουνα κλείσιμο. Ο αγιασμός, στηγανοποιήθηκε, θα έδιδε λαβή για σχόλια. Περίμεναν τελετή και ομιλίες.

Στηριζόλογτική αποτυχία θάλεγαν «Ήταν ικανός για τελέτες και πανηγύρια».

Η κοινωνία δεν πίστευε ότι πρόκειται για ανεγνωρισμένο Γυμνάσιο. Νόμιζε ότι πρόκειται για φροντιστήριο. Έλεγαν «Μόνον το Κράτος έχει προνόμιο να ιδρύσει Γυμνάσιο».

Εγώ για θάρρος είχα στο μυαλό μου την φράση του Βίκτωρος Ουγκώ «Ο αγοίγων ένα σχολείο κλείνει μια φυλακή».

Ήταν το πρώτο στην Ελλάδα Γυμνάσιο που ιδρύετο στην επαρχία. Η τιμή αυτή μούδινε θάρρος.

Παρακάλεσα το Γενικό Επιθεωρητή για ενεργήσει στην Ιτέα μια επιθεώρηση.

Την προηγούμενη μέρα εγώ διέδωσα την επιθεώρηση με ευτυπωσιακούς λόγους.

Η επιθεώρηση επεσφράγισε την εγκυρότητα του Γυμνασίου. Αρχισε η μεταστροφή της κοινωνίας. Αρχίζει η εκτίμηση, ο θαυμασμός. Το χειροκρότησε θερμά σε δυο του εκδηλώσεις. Σε μία θεατρική του παράσταση στις 25 Μαρτίου με έργο «Τα Σουλιώτόπουλα δεν πέθαναν». Τα παρασκεύασε τέλεια η φιλόλογος Αφροδίτη Κωνσταντέλλου και σαγήνεψε τους θεατές.

Στις Γυμναστικές επιδείξεις του μικρού Γυμνασίου ο Γυμναστής Παν. Μαυραΐδης με τα ρυθμικά και βρούτωδη παραγγέλματα έκανε τους θεατές να ριγήσουν.

Και στις δύο εκδηλώσεις ζήτησα επιείκια και υπερσχέθηκα αγώνες για την ολοκλήρωση του Γυμνασίου.

Το πρώτο προσωπικό του πρώτο χρόνο το αποτελούσαν:

1. Παν. Καφάλης, Μαθηματικός, Δ) γηγένεις.
2. Αφροδίτη Κωνσταντέλλου, Φιλόλογος, Γαλλικών.
3. Παν. Μαυραΐδης, Γυμναστής.

Διατήρηση φροντίστηρης στη γηγένεια
'Αριφισσα.

Επειδή τα οικονομικά του σχολείου μόλις κάλυπταν τους λιασθούς των καθηγητών, αναγκαστικά διατηρούσαν σε λειτουργία το φροντιστήριο στην 'Αμφισσα. Ανέβαινα κάθε απόγευμα και διέλευα ως κρύγα τη νύχτα.

Το φροντιστήριο το είχα ιδρύσει το 1937 και ήμουν ο μόνος φροντιστής στην 'Αμφισσα και εκάλυπτα τις ανάγκες των μαθητών καθόλη τη διάρκεια του χρόνου 39 - 40.

Μετά τις εξετάσεις του Ιουνίου διόλευα το πρωΐ στην 'Αμφισσα και το απόγευμα στην Ιτέα. Έπρεπε στην Ιτέα το απόγευμα να παρακολουθώ τα σχετικά του σχολείου. Έπρεπε για φροντίζω τα υλικά των μαστόρων και για συνεργασία στα σχέδια.

Ενεργήσαμε τον Ιούλιο τις εισιτήριες εξετάσεις από μικτή επιτροπή καθηγητών και εισήλθαν 24 μαθηταί. Έμειναν μερικοί για το Σεπτέμβριο.

Αρχή 2ου χρόνου. Διδαχτήριο παλαιό

Το χρησιμοποιηθέν κτίριον του προηγουμένου σχολικού έτους δεν αρκούσε. Κατάλληλο κτίριο δεν υπήρχε. Στο δυτικό μέρος της Ιτέας ο πατέρας μου σ' έγινε χωράφι τριών περίπου στρεμμάτων είχε κτίσει μία αγροικία για την απόλαυση έλεγαν ειρωνικά οι διερχόμενοι διαβάτες ότι κτίστηκε για να λαλάνε κουκουβάγιες.

Στο χώρο αυτό του μεμακρυσμένου οικοπέδου, που ανέμεσα στα διόρλα φώλιαζαν κουγούπια, είχα γειρευτεί, όταν ήμουνα μαθητής Γυμνασίου, έγια μεγάλο εκπαιδευτήριο. Το θεωρήσα απεριφρένο και πραγματοποιώντας και την επιθυμία του πατέρα μου

αποφάσισε τη διασκευή του σε διδακτήριο. Φοβόμουνχ μήπως φαινεται μικριά. Σφυγμομέτρησα την κοινή γνώμη και ξεπέρασα τους δισταγμούς.

Την εποχή αυτή έκανα τολμηρό άλμα με λίγα χρήματα.

Λίγα χρήματα που μάζευα από την υπερεργασίαν των φρουτιστηριακών μαθημάτων.

Ήμουνα ο μόνος μαθηματικός φρουτιστής στην περιοχή της Αιγαίου σας. Κατέστρωσα τα σχέδια, κατάρτισα τον προϋπολογισμό και κινητοποίησα τους τεχνίτες κτιστάδες, μαραγκούς και σοφατήρες τεθήκανε σε ενέργεια.

Θα εγίνοντα δύο αίθουσες κάτω και μία μικρή αποθήκη και δύο αίθουσες επάνω και ένα γραφείο.

Ενεργήσαμε για κατάρτιστεί για κατά γόμιο υγειονομική επιτροπή στην Αιγαίο σας και για προβού στη γνωμάτευση καταλληλότητας του ρυθμιζούμενου διδακτήριου.

Στις 24 Αυγούστου ήρθε από τη Λαμία ο Γενικός Επιθεωρητής Δημ. Τσίριμπας για γνωμάτευση.

Το δράδιο καθήσαμε στην παραλία και ακούσαμε έκπληκτοι την επιστράτευσή μου για δίγινη εκπαίδευση στα γένα όπλα. Παρουσίαση στις 25, την επομένη. Τρανή αγωνία. Απερίγραπτη εραγωδία.

Το πρώτη πήγαμε στο απίζομενο διδακτήριον και θρήκαιμε μερικούς εργάτες για δουλεύουν πλησιάζοντας προς το τέλος.

Ο επιθεωρητής εθαύμιαζε τη σκάλα και το κτίριο και είπε «Αριστον κτίριον, δριστον περιβόλλον, άκρον εξοχής, άκρον θαλάσσης και άκρον πόλης» εύχομαι για αποθεώσεις του στον επικαίδευτήριον». Είγαι το δεξιά της έμπροσθεν εικόνας.

Πράγματα: ο ίδιος αργότερα στη Λαμία και στην Αθήνα αργότερα το χαρακτήρισε ως το καλύτερο Ιδιωτικό Γυμνάσιο στην Ελλάδα.

Την ίδια γνώμη διετύπωσαν και οι μετέπειτα Επιθεωρηταί: Αλδρ. Παυλόπουλος που εθαύμιασε το θάρρος και την κατάρτιση των καθηγητών και: σε συγκέντρωση καθηγητών Γυμνασίου το

ούρμασε φυτώριον δημιουργίας επιστημόνων, Κ. Ξενούλης και Μιχαήλ Τσέλιγκας που το χαρκτήρισαν το καλύτερο Ιδιωτικό Γυμνάσιο της Ελλάδας.

Ε πιστράτευση.

Μετά την επιθεώρηση του Γενικού Επιθεωρητή στις 25 το πρωΐ, χωρίς να προλάβω να δώσω οδηγίες στους μαστόρους ή συγγενείς σχετικά με το έργον, φύγαμε με του επιθεωρητή για τη Λαμία. Εγώ το απόγευμα πήγα στο Γραφείο του για έων πίγακα στον τοίχο με γύψο και μετά παρουσιάστηκα στο 42ο Σύνταγμα και υπέθηκα με το δαθύριό του δεκανά. Στο δρόμο πηγαίνοντας από την Αιγαίο συναντήσαμε το τραίνο γεμάτο επιστράτους που ήρχοντο από την Αθήνα για τους ενδιάμεσους σταθμούς. Κατά σύμπτωση συνήγνησα στο Μπράλο και τον πρώτο ξάδελφό μου Τάσο Δρόλαπα που γνώθηκε κι αυτός δεκανάς.

Σύντομα φύγαμε για την Ήπειρο. Ηεράσαμε Μετέωρα, Καλαμπάκα και σταθμεύσαμε στη Μπαλτούμα λίγες μέρες. Φύγαμε και φτάσαμε στη Ζεραβίνα λίμνη κοντά στην Κακαβιά πούγε κοινός σταθμός.

Η αγωνία για την τύχη του σχολείου ήτο τρομερή. Οι ώρες εφαίνοντο μέρες, οι μέρες μήνες και φθάσαμε με αγωνία στις 28 του Οκτώβρη που κηρύχτηκε ο πόλεμος.

Κήρυξη Ελληνοϊταλικού πολέμου

Τα όνειρα για το σχολείο σύνσανε. Με γράμματα με πληροφορούσαν για τα σχετικά με το σχολείο θέματα. Η διευθύνουσα Αφροδίτη Κιουσταντέλλου, η μετέπειτα σύζυγός μου, αγέπτυξε αφάνταστη δραστηριότητα με προσωπικό και εκ του Γυμνασίου Αρφίσης και τη φιλόλογο εξ Αθηνών Σάων Καστάνη συγεπλήρωσε το προσωπικό, διενέργησαν τις συμπληρωματικές κατά Σεπτέμβριο εξετάσεις και αφού έγραψαν τους ιαθητές την 1ην Οκτωβρίου

άρχισαν τα μαθήματα ότι σύνολο μαθητών στις 3 τάξεις 82. Τα μαθήματα συγχέονταν μέχρι της 28ης Οκτωβρίου όπότε διεκδικήσαν με την κάλυψη του πολέμου για να συνέχουν μετά την κατάρρευση του μετώπου.

Ο αριθμός των εγγραφέντων μαθητών 82 για το 2ου έτος λειτουργίας εθεωρήθη πολύ ικανοποιητικός. Ο Επιθεωρητής είχε προβλέψει 85 μαθητές το δεύτερο χρόνο.

Και: αν δε γύριζα, πέφτοντας για την πατρίδα, το θεμέλιο Γυμνασίου στην Ιτέα είχε μπει.

Η ικανοποίηση για μένα υπήρξε συγχινητική. Τα μετόπισθεν λειτουργήσαν άριστα.

Κ α τάξη ρ ε η με τώ π ο ο

Μετά την κατάρρευση, απολυθήκαμε και έφθασα στο χωριό Αγίας Ευθυμίας και την άλλη μέρα κατέβηκα στην Ιτέα και δρήγη το διδακτήριο πιασμένο από τους Ιταλούς που το είχαν στρατηγείο.

Μερικά διδύλια της διδακτήρικης τα έβαλαν προσκέφαλο στις σκηνές που είχαν στήσει γύρω από το κτίριο. Μερικές πόρτες ήσαν σπασμένες και αρκετά ξεγόργιλασσα διδύλια χάθηκαν.

Στο σχολείο δρήκα και μερικές εκκρεμότητες οικονομικής φύσεως τις οποίες με λήγη αγωνία ξεπέρασα.

Με διαταγή του κράτους καθορίζονταν οι εγάρξεις και λήξεις των σχολικών ετών.

Βρήκαμε προσωπικό για τον πρώτο χρόνο της κατοχής.

Κατοχή λειτουργία - Ι δρυση τάξη

Παρά τους παντοιδείς κινδύνους τους οποίους αψηφήσαμε, κατορθώσαμε να λειτουργήσουμε κανονικά χωρίς καμια διακοπή.

Κατά τα δύσκολα αυτά χρόνια της κατοχής κάναμε τις προθλεπόμενες ενέργειες για την ίδρυση και λειτουργία των υπολογιστών τάξεων. Η προστίθετο μία τάξη κάθε χρόνο και δημιουργείτο ζήτημα κιθουρώγια. Θέμα που απαιτούσε και δαπάνες.

Κάθε φορά που προστίθετο και μία τάξη μίας καταλάμβανε συγχίνηση γιατί πλησιάζαμε προς την ολοκλήρωση του Γυμνασίου που ήταν δύνειρό μας και απαιτηση της Ιτέας.

«Με την προσθήκη της Εγκατάστησης και εγώ όλα γκρεμίζονται, εμείς με δύνειρα για το μέλλον κρεμάσαμε στην είσοδο του σχολείου το Γενικό Κανονισμό.

«Με την προσθήκη της Εγκατάστησης δεν σκοπεύουμε να δημιουργήσουμε θεσιθήρες αλλά για προσπαθήσουμε να δημιουργήσουμε ανθρώπους με πρωτοβουλίαν ικανούς για δημιουργίαν εργασιαν και προσφέρουν εις τους έχοντας αγάγοντας αγάγοντας τοις αντιτιγίς».

Δ π ε λ ε ι θ έ ρ ω σ η

Το φθινόπωρο του 1944 έγινε για απελευθέρωση και ακολούθησαν τα αιματηρά γεγονότα του Δεκέμβρη, και αδηγήθηκαν στις φυλακές ασθενής και χάλασε το δάκτυλο μου από έλλειψη στοιχειώδους θεραπείας.

Α γ κ σ κό π η σ η της ζωής της κατοχής

Καθ' όλην τη ζωή της κατοχής το σχολείο δοκίμασε αφόνταστες στεναχώριες και δραματικές περιπέτειες και παντός είδους κινδύνους, κυρίως δε οικονομικές κρίσεις.

Λόγω της οικονομικής αστάθειας αυξάναμε τα διδακτήρια με συγέπεια για εργάλιερα σε διάσταση με τους γονείς και αγηθειόνες, θέρικα που καθιερώσαν τη ζωή μας τραγική.

Διδακτήρια σε λάθος: το 42 - 43

Το 1942 αγαγκαστήκαμε από ανάγκη για εισγρήθουμε την καταδόλη μέρους των διδάκτρων σε λάθος. Ύστερα από απόφαση των γονέων και αγηθειόνων αποφασίστηκε οι έχοντες και δυνάμεινοι για καταδάλλουν δια το σχολικό έτος 1942 - 1943 από 2 - 2½ οκάδες λάθος το μήνα, οι καθηγητές να παίρνουν 30 - 35 οκάδες λάθος το μήνα. Σε ημέρες θανάτου, μαρτύρησα τον επόμενο χρόνο

43 - 44 να πείσω τους γονείς να συμφωνήσουν οι μαθητές να πληρώνουν 3 οκάδες λάδι το μήνα οι δυνάμεις. Με εισήγησή μου οι μη δυνάμεις να καταβάλλουν λάδι απαλλάσσονται. Αποφασίστηκε αύξηση γιατί αυξήθηκαν οι καθηγητές.

Α γ χ ώ θ η ι ε τ ο μ ι κ ή ζ ω η .

Αν η ζωή του σχολείου ήταν τραγική, η δική μου που ήταν υπεύθυνη ήταν απερίγραπτη. Εστερούμην τα πάντα από κάθε πλευρά. Ένδυση πενιχρά, στέγαση υποτυπώδης, σε μια μικρή δορεινή αποθήκη και φως με λυχνάρι για διάθασιμα.

Κ α θ η γ η τ έ ε τ η ι ε κ α τ ο χ ή ι ε

Κατά την τρικυμάδη και επικίνδυνη ζωή υπηρέτησαν μαζί μου και μοιραστήκαμε τους κινδύνους οι παρακάτω καθηγητές:

1. Καψάλης Παναγιώτης Μαθηματικός
2. Μαρκάκη Φυσικός
3. Κωνσταντέλλου Λφροδίτη Φιλόλογος
4. Παπακωνσταντίνου Δημήτριος Φιλόλογος
5. Ληξουριώτης Δημήτριος Φιλόλογος
6. Κουτρολίκος Ευθύμιος Φιλόλογος
7. Κυτέας Ιωάννης Φιλόλογος
8. Μαστροκώστας Ευθύμιος Φιλόλογος
9. Χατζηγιάννης Ευθύμιος Γυμναστής
10. Κοντογιώργος Χαράλαμπος Γυμναστής
11. Λυμπερόπουλος Γυμναστής

Ε ν ι α τ ί κ ή μ ε λ έ τ η - π λ ου τ ι σ μ ί σ γ ν ώ σ ε ω γ

Κατά τον ανιώμαλο χρόνο της κατοχικής ζωής του σχολείου, πλούτισα τις εμπειρίες από κάθε πλευρά. Μόρφωσα τις απαραίτητες γενικές αρχές για το σκοπό και τα μέσα της αγωγής. Οι καθηγητές έπρεπε να με θεωρούν ανώτερό τους. Έπρεπε να στέκομαι στη συγείδησή τους, αγ ήθελα για με ακολουθούν σαν αρχηγό τους.

Άρχισα από την αρχή της κατοχής εντατικό, συστηματικό διάθασιμα. Κάθε μέρα περνούσα τις 100 σελίδες διάθασιμα.

Από το διάθασμα με γοήτευαν τα παιδαγωγικά, η ψυχολογία, η κοινωνιολογία και τη φιλοσοφία. Ογειροπολούσα, αν μπορούσα μεταπολεμικά, να πάγκαινα στην Ευρώπη για μελέτη παιδαγωγικών. Ως επιθεωρητές έπρεπε να με θεωρούν άξιο γηγέτη, καλό αρχηγό του σχολείου.

Με τις μελέτες πέτυχα περισσότερο απ' όσα περίμενα. Σχεδόν δύο: οι επιθεωρητές μου ανεγγώριζαν την προσωπικότητά μου, την οποία και διαφήμιζαν. Με έλεγχαν ιδεολόγο Λυκειάρχη που θα μετριογε ο Λύκος.

Ε γ κ υ κ λ ο π α ί δ ε ι α - Μ ε λ έ τ η

Ο φέρδος και η φιλοδοξία να μην υστερώ ανάμεσα στους άλλους συγαδέλφους και μέσα στην κοινωνία με ανάγκασε, δταν ο κέντρος πέθανε από την πείνα το 1942 να διαθέσω 120 οκάδες λάδι, που μου αναλογούσε για αμοιβή διδασκαλίας, και αγαράσω τη μεγάλη εγκυκλοπαίδεια του Πυρσού και δεν έπαψα να πλουτίζω τη σχολεική διεθνοθήκη με διδικτά της αρεσκείας μου για πλουτισμό των γγώσεων.

Οι μαθητές, καθηγητές και αγδεμόγες ρέπουν να μειώγουν τον αγώτερό τους, και δη το Λυκειάρχη ιδιωτικού σχολείου. Νομίζουν ότι μειώνοντας κάποιου αγώτερό τους ανεβάνει η ηθική και κοινωνική τους υπόσταση. Στην Ελλάδα έχει καταγήσει αρρώστεια.

Ω φ έ λ ε ι ε ι ε - Ο μ ι λ ί ε σ

Από αγάπη, φιλοδοξία και φόρο σ πλουτισμός γγώσεων συνέλεσε να αποκτήσω την ικανότητα να χειρίζομαι τα θέματα στου προσχέρου και έτσι σχεδόν απήλασσα τους καθηγητές από τις σημιλίες δταν τους κούραζε η γραπτή ομιλία.

Αρραβώνας

Το δύσκολο έργο του σχολείου και η αγάπη προς αυτό με παρακίνησε να ζητήσω σε γένος την μέχρι τότε από την αρχή συνεργάτιδα φιλόλογο Αφροδίτη Κωνσταντέλλου.

Πάστευα στη δύναμη που θα προκύψει από την αριθμητική συνένωση.

Η ενέργεια αυτή θα ικανοποιούσε την κοινή γγώμη, που ήθελε την παγίωση του Γυμνασίου, πιστεύοντας στο «εν τῷ ἐνώσει ἡ δύναμις».

Στις αρχές του 1945 πραγματοποιήθηκε ο αρραβώνας. Κανείς δεν πίστευε κείνη την μέρα τέτοια έκπληξη. Ήστερα από μια απογευματινή διάλεξη που έκανε η νύφη στην αίθουσα Κουτσουλιούτσου, στα πλαίσια του τότε πολιτιστικού συλλόγου για τον ποιητή Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, ακολούθησε η τελετή του αρραβώνα. Έκπληκτοι και απίστευτα οι λίγοι καλεσμένοι, λάθανησαν την πρόσκληση για τον αρραβώνα, που έγινε σε μία αίθουσα του σχολείου.

Ο αρραβώνας θα γινόταν ένα χρόνο νωρίτερα, αλλά ανεβλήθη λόγω θαγάτου της μητέρας της νύφης. Το συγχινητικό ήταν διε την παραβρισκόταν από την πλευρά της νύφης κανένας λόγω της κατάστασης. Η νύφη μαζί με τους δικούς μου συγγενείς εποιήθηκε τα σχετικά για το τραπέζι, αυτή για χτενίζει τη διάλεξη που θά ζηγε.

Ο πατέρας μου είχε πεθάνει στην Ιτέα το 1943 και στην αγδεία διάδοσαν επικήδειο και κατέθεσαν και στεφάνι στο φέρετρο.

Προγραμματισμός του ζεύγους

Άρχισε μετά τον αρραβώνα ο υπεύθυνος προγραμματισμός, για το μέλλον της οικογενειακής ζωής διπλα στα ιδανικά που συρπίταν.

Όταν άγοιγα το σχολείο μετά φόδου θεού - πίστεως, πίστευα και ήλπιζα πως σύντομα θα γινόταν δημόσιο και θα απερχόμουνα ελεύθερος, ικανοποιούμενος μόνον στον τίτλο του ιδρυτού και πρωτεργάτη.

Διαστυχώδες ο πόλεμος «πατήρ πάντων» αγέτρεψε τα πάντα και ανέκοψε την προδιαγραμμένη και προβλεπομένη εξέλιξη.

Δεν έγινε δημόσιον και την ευθύνη διατήρησης είχαμε υπεύγα εμείς και σιγά - σιγά άρχισε για κολακεύεται η φιλοδοξία μας.

Οι Ιτιώτες εξυπηρετούντο, εγοητεύοντα και υπέσχονταν δόξες και τιμές. Είδαμε τις δύσκολες, διαπιστώσαμε τις οικογονικές δυνατότητες της περιοχής και καταλήξαμε στο αδύνατο της λειτουργίας του ιδιωτικού.

Ανακαλύψαμε τη χρυσή τοινή, Ιδιωτικόν με ένδυμα Δημοσίου που λέγεται Δημοσυντήρητον.

Δημοσιότητα Γυμνάσιου

Σκεφθήκαμε να δεχτούμε ακόμη και θυσίες προκειμένου να μετατραπεί το Ιδιωτικό σε Δημοσιγνητήρητο. Λειτουργούσαν τότε τέτοια Γυμνάσια.

Κάναμε τότε επιστολή στην Κοινότητα και εισηγηθήκαμε τις ιδέες μας.

Για να καταστεί δε δυνατή η άμεση ίδρυση και λειτουργία αυτού, προτείγαμε και στέγαση και να δωρήσουμε όλα τα θραύλα, βιβλία και έπιπλα. Ήπιο ορισμένους όρους θα δωρίζαμε αίθουσες, στο υπό κατασκευή γένος διδακτήριο για στέγαση. Οι όροι που γράψαμε ήταν για πρόσληψη μας στο Γυμνάσιο τύπου.

Ηώρι για τη συντήρηση θα ήταν ανάμεσα στα άλλα και μία μικρή φορολογία στις εξαγόμενες ελιές. Η Κοινότητα δέχθηκε την εισηγήση μας και ανέθεσε με την υπ' αριθμ. 31/5 - 4 - 45 Ηράκη της στον τότε πρόεδρο της Κοινότητας Ευθύμιο Στοφόρο την εξουσιοδότηση για ενέργειες για ίδρυση Δημοσιυντήρητου Γυμνασίου.

Μετοδήκαμε με τον Ηράκη στο Υπουργείο Παιδείας και με γνωστούς που διέθετα κινήσαμε την υπόθεση για ίδρυση.

Πι εγέργεια απερρίφθη στο Υπουργείο Οικογονικών α πότο Γενικό Γραμματέα. Ο Γενικός Γραμματέας καταγόμενος από την Αμφισσα που λεγόταν Πανάγος δεν εγέκρινε τη φορολογία στις εξαγόμενες ελιές, γιατί φορολογούσε και τις ελιές της Αμφισσας.

Απόρριψη εγεργειών Δημοσυνητρήτου

Μετά την απόρριψη των ενεργειών, ο Πρόεδρος Ευθύμιος Στοφόρος έκανε στο Γυμνάσιο γενική συνέλευση και εγκημέρωσε το κοινό και τους γονείς και αηδειόγας. Ο Πρόεδρος και αηδειόρρητος με συγκίνηση ευχαρίστησαν και μας παρακάλεσαν να παραμείνουμε.

Παράκληση παραμονής στην Ιτέα

(Ο Στοφόρος είπε τα συγκινητικά λόγια που έμειναν σαν υπόθυμη.)

«Η Ιτέα στερημένη Ελληνικού Σχολείου δεν έχει ανθρώπους ικανούς να την διογχίσουν. Το Ιδιωτικό Γυμνάσιον θα αποδέσει χρήστερα καρπούς που θα αναδείξουν την πόλη, γι' αυτό παρακαλούμε τον ιδιοκτήτη να παραμείνει μέχρι του κατάλληλο χρόνο και γι' πόλη στο μέλλον θα αναγνωρίσει και θα ανταμείψει για την θυσία αυτή.»

Η ειλικρινής αναγνώριση και παράκληση παραμονής μας συγκίνησε και δύσαμε υπόσχεση παραμονής.

Οι καημοί και τα δάσανα ξεχάστηκαν προσωρινά, για να συγχίσουν με έντονο ρυθμό μέχρι τον κατάλληλο χρόνο για τέρματη Γυμνασίου.

Οι Ιτιώτες δε με διώξανε και διορίστηκα στο Δημόσιο Γυμνάσιο κατά αγαθή τύχη και σε εφαρμογή της ρήσης: «Εἰ ο Θεός μεθ' ἡμῖν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν». Μαζί με λειτούργους Ιτιώτες φροντίσαμε στην τέρματη Γυμνασίου και Λυκείου.

Με την υπόσχεση παραμονής στην Ιτέα γίναμε θύματα εγός κοινωνικού καθήκοντος.

Οι στερημένοι υψηλών ιδιαίτερων εξέλιξην τη φιλότιμη εκπλήρωση υψηλού καθήκοντος ως επιδιωξη κέρδους, πράγμα που δηλητηρίασε τις ευγενικές φυχές με αποτέλεσμα να πιστώσει δλα τα φαρμάκια της ζωής του Ιδιωτικού.

Περιπέτειες παραμονής και αρρώστειες

Μια λαϊκή παροιμία λέγει: «Αυξάνουν τα παιδάκια μου, αυξάνουν τα φαρμάκια μου».

Τον Ιούνιο του 46 αρρώστησα από άγνωστη αιτία και πυρετό. Η αράμεινα 30 ημέρες στην Ιτέα κατάκοιτος με υψηλό πυρετό. Οι γιατροί με έστειλαν στην Αθήνα και μπήκα στον Ευαγγελισμό. Δε δρισκόταν για αιτία του πυρετού και παράμεινα με ανεξήγητον υψηλόν πυρετό για άλλες 30 ημέρες. Όταν δηγήκε απόρριψη του Νοσοκομείου να μου δηγάλουν τα δύστια την επομένη απότομα κόπηκε ο πυρετός. Κατά την παραμονή μου στο Νοσοκομείο διαδέθηκε ότι πέθανε ο πυρετός. Κατέθηκαν από το χωρίο οι συγγενείς. Εμμαθα το συγκινητικό αντίκτυπο του φεύτικου θαγάτου και πήρα θάρρος για την παραμονή μου στην Ιτέα.

Τον ίδιο πυρετό έπαθα και τον Ιούνιο του 47, με τη διαφορά ότι τώρα ο ιατρός Δασκαλόπουλος αγαπάλυψε το αίτιο. Ήτο πυρετός του επαγγέλματος. Κάθε Ιούνιο, που λήγουν τα μαθήματα για να αρχίσουν τα διαγωνίσματα, ζητούσαμε την εξόφληση των διδάκτρων, προκειμένου να πληρώσουμε τους καλοκαιρινούς μισθούς τους καθηγητών. Οι μαθητές αδυνατούσαν να πληρώσουν, με αποτέλεσμα υψηλούς πυρετούς. Εισπράτταμε 10 μήνες δίδακτρα και πληρώναμε μισθούς καθηγητών για 14 μήνες. Η άγνοια της περιπτώσεως αυτής δημιουργούσε σε πολλούς, στεγής αγιτήψης, με διάφορους αλγηματικούς λογαριασμούς την φευδαρισθητη του κέρδους.

Περιπτώσεις τραγικής ειρωνείας

Ένω ειπείς τρέμαχε κάθε φορά, γιατί δεν μπορούσαμε να καλύψουμε τα έξοδα, είχαμε και τα σχόλια του κέρδους. Όπι λίγο αναλογούσε για μας παρέμεινε στα χέρια των μαθητών από αδυναμία εξοφλήσεως, για να είγαι σχεδόν άχρηστο την εποχή της εξόφλησης.

Αυτή η περίπτωση ήταν για μεγάλη γάληγανα της επιχειρησιακής του Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας.

Τέλεση Γάμου

Το Δεκέμβριο του 46 τελέσαμε τους Γάμους στην Αγριόσσα, στο πατρικό σπίτι της γυνής. Κατά τον πιο απλό και φτωχό τρόπο. Ήλαγρεμένοι μείναμε σε ένα απέναντι μικρό προσφυγικό σπίτικι, για λίγο χρόνο.

Η Ιδρυση και λειτουργία Η' τάξης

Με το χρόνο του γάμου μας συνέπεσε και η ίδρυση και λειτουργία της τελευταίας τάξης σχολής σγύρου Γυμνασίου (Ηγ.). 'Όπως το σπίτι που θα μέναμε ήταν μικρό και φτωχικό, έτσι για τη στραγγαση της Η' τάξης χρησιμοποιήθηκε μικρή βορεινή αποθήκη που μόλις χώραγε 18 μαθητές. Η αίθουσα φυχρή, βορειγή, αλλά ο ενθουσιασμός μεγάλος. Στην αποθήκη αυτή εκκολαφτήκανε όνειρα και ελπίδες μεγαλείου, που δίνανε θάρρος. Κάποτε ρώτησα ένα μαθητή της αίθουσας εκείνης, σημειρυγό εφέτη, πώς δεν ξεπάγιαζαν και απάντησε «τις θέρισμενες γη αγάπη τας και τα φλογερά θυείρα».

Πυριατική εθελοντική συγκέντρωση

Κατά την διάρκεια του σχολικού αυτού χρόνου καθιερώσαμε εθελοντικαία απογευματινή πνευματική συγκέντρωση τη μία εβδομάδα της Η' και την άλλη της Ζ' τάξης. Στη συγκέντρωση αυτή λάθαιναν μέρος όλοι οι καθηγητές. Ως δάση συζητήσεων ήταν η απόδοση της έκθεσης της εβδομάδας. Η συζήτηση ελάμβανε έκταση και ανέβαινε σε φιλοσοφική θεώρηση των θεμάτων και εννοιών. Τη συζήτηση κατηγόρηναν ο ίδιος λόγω πείρας, επειδή καταγινότιναν λίγο με τη λογοτεχνία και έγραφα ποιήματα. Στη συγκέντρωση καλούσαν και λάθαιναν μέρος οι μετέπειτα εξελιχθείς σε καθηγητή ξένων γλωσσών Ι. Φ. Καλλίας, που επιδίδετο και στη λογοτεχνία.

Η αγάπη των μαθητών υπήρξε τελεία. Οι δε καθηγητές απέκτησαν αρκετή πείραν και ανεδείχθησαν άριστοι καθηγητές στην μετέπειτα Δημόσια Γηρασεία.

Δωρεάν Φροντιστηριακά στη γραμμή θοήσια

Έγώ καθ' όλη τη ζωή του σχολείου έκανα δωρεάν φροντιστηριακά μαθήματα στους μαθητές της μεγαλύτερης τάξης, αλλά και σε άλλες τάξεις ήταν έπρεπε για δογματισμόν. Τουλάχιστον ένα απόγευμα δύο ωρών αφιέρωνα κάθε δύσμαδα. Εκεί μου εδίδετο ευκαρπία να έρχομαι σε ψυχή και πνευματική επικοινωνία με τους μαθητές.

Προγύμναζα δωρεάν τους υπερηφίους για το Γυμνάσιο μαθητές Δημοτικού. Επίσης δογματίζα στα μαθηματικά της τάξης που ήδην γενικά κατατάκτηρες εξετάσεις στην Αγριόσσα.

Ο τρόπος διάδοσης των μαθημάτων μου, βάσει των αρχών του σχολείου εργασίας και το γεγονός ότι δύο καθηγητές, εγώ και η Γιαννίκα μου, είχαμε τον έλεγχο σε όλες τις τάξεις, στα κύρια μαθήματα Μαθηματικά, Ελληνικά και Γαλλικά, συντέλεσε ώστε οι μαθητές να αποδίδουν άριστα αποτελέσματα, πρόγραμμα που δείχνων σε καταπληκτικές επιτυχίες σε πολλές ανώτατες σχολές. Πολλοί των μαθητών μας αρίστευαν. Δεν υπάρχει ίδρυμα στο οποίο για μην εισάγει μαθητές του Δημοτικού Γυμνασίου Ιτέας.

Αριγάτε χρυσή κίνηση

Τη λογοτεχνική κίνηση του Γυμνασίου κινούσε ο αφανής μοχλός, η γυναίκα μου.

Είχε τετράδια για κάθε τάξη και χρόνο στα οποία καταχωρούσαν τις καλύτερες εκθέσεις με σκοπό κάποτε αν καθίστατο δυνατός να δημοσιευτούν.

Ετοιμαζούσαν για κάθε τάξη και ευγενής ανταγωνισμός μεταξύ των μαθητών.

Αρκετοί μαθητές κατέγιναν και με την πολύση χάρις στο ενδιαφέρον που δείχνωνε εγώ και η γυναίκα μου, που γράφαμε κατά καιρούς ποιήματα. Τώρα ελπίδα δημοσιεύσεως μετά το θάνατό της, το 1979, δεν υπάρχει.

I δέ α διδακτηρίου

Εφ' όσον το 1945 υποσχεθήκαμε να παραμείνουμε προς συνέχιση του Γυμνασίου, έπρεπε για δημιουργήσουμε το όνειρό μας. Την πραγματοποίηση εγός προτύπου διδακτηρίου.

Το υπάρχον διδακτηρίο δεν αρκούσε σε αίθουσες και μέγεθος. Ήσαν μικρές και συχνά δημιουργούντο προστριβές μεταξύ των μαθητών.

Ο γειρά

Νόμιζα ότι έγα δύνετο, επιδλητικό και μεγαλοπρεπές κτίριο, θα γοήτευε τους πάντες και θα προσήλκυε τους μαθητές.

Πίστευα στην θαυματουργική λύση μέσα από το τεράστιο κτίριο. Πίστευα στην εργασία. Αν διαθέταμε τις λίγες αικονογμίες κτίζοντας κτίρια, θα προσφέραμε εργασία και επί πλέον θα γινόταν έγα κτίριο που θα αξιοποιούσε την Ιτέα, θα στόλιζε την περιοχή και θα γινόταν δινητή για λειτουργία του Γυμνασίου.

Η ροοπτική διδακτηρίου

Το διδακτηρίο έπρεπε να εξυπηρετεί τις σημερινές ανάγκες, αλλά να προβλέπει και για το μέλλον. 'Όταν στο μέλλον θα ιδρυθεί Δημόσιο σχολείο έπρεπε για χρησιμεύσει για πρώτη προσωρινή στέγαση. Η φαντασία έπρεπε να συλλάβει το μέλλον.

Ο γειροπόλα σχέδια

Σχεδιάσαμε στη φαντασία και στο χαρτί ένα διδακτηρίο της χωρητικότητας του Γυμνασίου 'Αμφισσας, αλλά μεγαλύτερον.

Προς τόντο χαράζαμε 6 αίθουσες κάτω και ένα γραφείο. Τα παλιά Γυμνάσια κατά κανόνα είχαν 6 αίθουσες και 6 τάξεις, από ένα τμήμα εκάστη. Οι διαστάσεις έδισεως θα ήταν διπλάσιες της βάσης 'Αμφισσας με αίθουσες 1/6ιας επιφάνειας. Το θέμα του σχεδιασμού διασχίστηκε. Κάποτε ξαφνικά θα γινόταν Δημόσιο Γυμνα-

σιο και μείς θα δρισκήκαστε άνεργοι και απένταροι, εφόσον θα είχαμε ξοδευτεί στα κτίρια. Έπρεπε λοιπόν προσωρινά, ώστε να γίνει κτίριο, για νοικιασμένο το δικό μας, διπλας έγινε.

Το ιδρυθέν Γυμνασιακό παράρτημα στην Ιτέα στεγάστηκε στο Ιδιωτικό. Το πλήρες Γυμνάσιο επίσης. Το Λύκειο εξυπηρετήθη: επίσης μέχρις ότου με άνεση ιδρυθεί Γυμνάσιο και Λύκειο σε δωρηθέντα αικοπεδικό χώρο. Στο Ιδιωτικό στεγάζεται το 3ο Δημοτικό Σχολείο Ιτέας, σήμερα.

Σαν ιδιωτικό χρειαζόταν και αρκούσε και μικρότερο, σα Δημόσιο όμως, έπρεπε να είναι μεγάλο. Ο λόγος της ανάγκης του μέλλοντος επέβαλε το μεγάλο κτίριο.

Η κρανοφύσεις σχέδιων

(Οι αφελείς και στενόκαρδοι το μεγάλο κτίριο το ονόμιζαν ξεχελισμα κέρδους.

Αντίθετα οι καθηγητες στενές σικυοομοικές χρίσεις μάς ώθησαν στην χρυσή τοινή. Το κτίριο να εξυπηρετεί και την Ιτέα και μας.

Στο κτίριο στηρίζαμε τις ωραιότερες στιγμές του αδεβαίου μέλλοντος. Στο κτίριο στηρίζαμε το θέρρος να συνεχίζουμε παραμένοντας.

Ο γειροπόλα σχέδια

Αγη τύχη χαμογελούσε κατά τη διάρκεια της ζωής του σχολίου έπρεπε για εξυπηρετεί τα δύναμα. Ήταν αυτό στο πίσω μέρος, στη δορεινή, πλευρά, δημιουργήθηκε μεγάλος διάδρομος με άνω μεσοπάτωμα στο οποίο κατασκευάστηκαν 6 μικρά δωμάτια για σχολικές χρήσεις. Προβλέπετο έγα δωμάτιο σχολικό τυπογραφείο, έγα δωμάτιο οργάνων Φυσικής, ένα δωμάτιο χημείας, ένα πετρογραφίας και μια αποθήκη. Αυτά κατασκευάστηκαν, αλλά δε λειτουργήσαν γιατί τα δύναμα ανεκόπηγαν. Ο διάδρομος θα χρησιμεύει για ανάρτηση φωτογραφιών μαθητών που θα πετύχαιναν στις σχολές.

Επίσης στο χώρο αυτό του διαδρόμου θα γίνονταν οι μαθητι-

κές σχολικές εκθέσεις έργων ζωγραφικής και χειροτεχνίας.

Πιστεύουμε στηγ όμιλα για ανάπτυξη του καλαισθητικού συγ-
αισθήματος των μαθητών που αναπτύσσει το φυχικό κάλλος.

Οικοτροφείον

Ο άγω δροφος, αν και όποτε χτιζόταν, θα γινόταν αναγνωστή-
ριο, διδλοθήκη και ίσως οικοτροφείο. Γύρω από το κτίριο φαντα-
ζόμεθα πράσινους κήπους και οραματιζόμεθα ακόμη και κρεμα-
στούς.

Αρχίσαμε οικοδομικές εργασίες πάλι: χωρίς αγιασμούς.

Δεν πιστεύουμε να φτάναμε στο τέλος.

Ερείς ονειρευόμαστε το τέλειο και: φοβούμεθα τα σχόλια. Τα
πράγματα έδειξαν του λόγου το αλγηθές. Η περίοδος 1945 - 1949
υπήρξε περίοδος οικοδομικού οργανισμού.

Ατομική προσφορά εργασίας

Είχα στο Πανεπιστήμιο για καθηγητή στη Γεωμετρία το
Νεύλο Σακελαρίου, συγγραφέα των καλών διδακτικών Γυμνασιακών
βιβλίων, που μας διηγείτο ότι μέρος των καθηγητής Γυμνασίου τη
νύχτα τόπωνε τα πρώτα βιβλία.

Η θέληση είχε δύναμη. Άνοιγα θεμέλια μαζί με εργάτη,
κατέσβαινα ασθέστι, τα πρωινά στην αυλή του σχολείου, μάζευα
άμμο για να κουβαλήσουν τα κάρα από την παραλία της θάλασ-
σας.

Κύλαγα λιθάρια στους δρόμους των μεταλλείων της Κεφαλής
για να κουβαλάνε τα κάρα και έβγαζα στους δρόμους τα αγκωνά-
ρια που πελέκαγε στηγ Κεφαλή στεγανής Γεροσταμάτης.

Συμπλήρωση υλικών - αρχή πραγματο-
ποίησης

'Ονειρα υπήρχαν πλούσια, λεπτά όμως καθόλου!

Τα υλικά σαν φτηνά τα μεροκάματα
μικρά

Η φτήγεια τρώει τον παρά. Αρχίσαμε σιγά - σιγά να κουβα-
λάμε λιθάρια με κάρα.

Πατιδιά Σεργικακίου με κάρα παρακαλούσαν με μικρό μερο-
κάματο να κουβαλήσουν λιθάρια. Η περίοδος αυτή γίταν του
ειρυψιλού πολέμου. Δουλειές δεν υπήρχαν πουθενά: σωστή, πραγ-
ματική, ανεργία. Οι κτιστάδες παρακαλούσαν και θέλανε για ξε-
σκουριάσουν από την αγεργία τα εργαλεία. Με παρακαλούσαν όσα -
όσα να κτίσουν τα λιθάρια που γίταν κουβαλγμένα. Βαρέθηκαν για
κάθονται κάθε μέρα στο καφεγείο.

Τεχνικά συνεργεία

Πουθενά στηγ Ιτιά δεν γινόταν καμια τεχνική εργασία. Με-
γάλο καθώς γίταν το κτίριο προκάλεσε και δικαίως την προσοχή
και: ξεφύγωσε στηγ υποσυνήδετη ζηλοτυπία.

Τα προς ανατολάς κτίσματα και τα πιέντα δούλευαν οι α-
δελφοί Προκόπη, ενώ τα προς δυσμάς τέλειωσαν οι αδελφοί Πο-
λάζωγη.

Οι 3 προς ανατολάς αίθουσες τελειοποιήθησαν και το 1948
τέθηκαν σε λειτουργία. Οι προς δυσμάς υπόλοιπες αίθουσες πα-
ρέμεναν γηπιτελείς, μέχρις ότου χρειάστηκαν, τελειοποιήμενες
για τη στέγαση του παραρτήματος και του Γυμνασίου και Λυ-
κείου. Εξελίχτηκαν όπως προβλέψαμε.

Διακοπή κτισμάτων

Οι οικοδομικές εργασίες ανεστάλησαν το τέλος του 1949 α-
φού ξεσήκωσαν στηγ ψυχή μερικών αφελών που δευτεροβάθμια
τους υφηλούς σκοπούς του Γυμνασίου και τον προορισμό του δι-
δακτηρίου. Εφαρμόστηκε ο κανόνας «γ, δράση φέρνει αυτίδραση». Ο εξυπερικός μέχρι τώρα εχθρός μεταβάλλεται σε υποσυνείδητη
άδολη αντίδραση φυχικής ζήλειας. Έχομε ειρήνη, αλλά θα πολε-

μάρε κάθε μέρα με ψυχική αγωνία να αντιμετωπίζομε τις συκοφαντικές αγιαδράσεις που σηκώνονται για αιμαρώσουν την ανοδική καθηγητική πρόσδο σε εαφριμογή του φυσικού γόμου.

Δικαστικό γητικά διορισμού το 1948

Ενώ δρισκόμαστε στο απόγειο της φαντασίας, έλαβα από το Γρουπρετίο Ηλιδέλας ειδοποίηση διορισμού ως καθηγητού σε δημόσιο Γυμνάσιο. Ύστερα από 13 χρόνια αδιαριστίας. Είχα τελειώσει το Πανεπιστήμιο το 1935 και υπέβαλα αίτηση διορισμού και πήρα σειρά 121. Το 1939 είχα διοριστεί στην Μακρακώνη προσωρινός καθηγητής και μετά εξαιρήσην απολύθηκα. Μετά την απόλυτη άνοιξη από ανάγκη το Ιδιωτικό Γυμνάσιο Ιτέας. Ψυχικές σεισμός και πνευματικός κλονισμός με συνταράσσει.

Κλονισμός των συνέργων

Η Πυθία να ζητήσουμε γρηγορό δεγ υπήρχε. 'Οταν δεχθώ διορισμό τα όνειρα για το σχολείο που πλάστηκαν καταρρέουν από τον Το ουρανό, πούχαν θρονιάσει. Γεγγάται θέρια τιμής. Οι ελπιδοφόροι και φαντακοί θασώτες και σπαδοί του σχολείου θα μεταβληθούν από σπαδοί σε φαντακούς κατηγόρους. Το 1945 δεχθήκαμε από ηθικό καθήκον χωρίς καμμιά υλική ανταμοιβή παρακμονή. Σκορπίσαμε υποσχέσεις και ελπίδες και μελλοντικά όνειρα. Βρισκόμαστε στο μέσον των κτιρίων. Να αφήσωμεν και την Ιδέα και το κτίριο στο μέσον; Θα μας απέδιδαν τον τίτλο του μισότρελου αυθώρου. Και στη σοδαρή κρίση και στην αφελή θα μας απέδιδαν ελαφρότητα. Δυστυχώς κάθε άγθινωπος αγαγωρίζει υποχρεώσεις στους άλλους και αγγεί τα δικά του κοινωνικά καθήκοντα που δραΐνουν από την ηθική τάξη των πραγμάτων. Ερωτώ χιτούς που λένε δι παράξενα για επιχειρηση τί θα λέγανε χιτούς και οι Ιτιώτες αν κλονιζόμαστε και φεύγαμε; Δίδω εγώ από πείρα την απάντηση. Θα χαρακτήριζαν την πράξη ατιμά.

Λόγος ηθικής τάξης επέβαλαν την άρνηση διορισμού, δεχόμενοι το αδέστιον, χωρίς σίγουρο μισθό και σύνταξη, μέλλον. Η

πράξη του κινδύνου που δεχθήκαμε είναι πράξη ηθικής και κοινωνικής αποστολής, γι' αυτό στο υποσυνείδητο δεν την αγέχονταν και την πολεμούσαν κατεβάζοντας την ιδέα στο κερδοσκοπικό πεδίο.

Προσαρισμή των ονείρων

Οι συμφοιτητές μου, ανάμεσα στη γνώμη πούχων για μέγα, με έλεγχον σοφιστή.

Επίσης έλεγαν: ουδέν πρόβλημα άλυτον δια τον Καφάλη. Επίσης διτι σε 3 - 5 χρόνια θα καταλάμβανα έδρα αγωτάτου ιδρύματος. Με είχαν για ανεπίσημο φροντιστή. Η χρυσή τομή της λογοκής λέγει. Τα χρόνια πέρασαν κάτω από τον οδοστριωτήρα του πολέμου και είναι: αμφιβόλο αν μετά παρέλευση 13 χρόνων θα είχα την ψυχική ανταγωνίστη και πνευματική δύναμη να αγωνιστώ και πετύχω τόσο ψηλά όνειρα.

Στροφή 180°

Αγτί διοριζόμενος για αρχίσω από την αρχή νέον αγώνα για επίτευξη ουσίων, προτιμότερον να συνεχίσω αγωνιζόμενος τον τίμο αγώνα του Ιδιωτικού και να προσπαθήσω να δημιουργήσω τους μαθητές μου ικανούς για εξελιχθούν ανερχόμενοι σε τέτοιες δασμάδες. Όνειρο που είχα δηλώσει κάποτε σε μια συγκέντρωση ακηδεμόνων την εποχή της κατοχής. Αύτος είναι ο σκοπός της αγωγής.

Ο μέγας Ηλάτων και ο σοφός Σωκράτης αναδείχθηκαν κυρίως από τους καλούς μαθητές.

Με τη συμπαράσταση της κοινωνίας και με δελτίωση της οικογενεικής κατάστασης του ιδρύματος θα πετυχαίναμε ευκολώτερα το δεύτερο στόχο πούνε σκοπός της αγωγής. Με λίγα χρόνια πετύχαιμε το όνειρό μας ακόμη και με τα απλά και πενιχρά μέσα. Και βοηθοί έγιναν μερικοί των μαθητών μας και επιμελητές και υφηγητές και καθηγητές ανωτάτων ιδρυμάτων. Επίσης αρκετοί των μαθητών μας πέτυχαν και υποτροφίες.

Α λ λ α γ γ η συνθηκών του περιβάλλοντος

«Και μπροστινό και πίσω ρέμα». Διάλεξα αθούμενος από την υποδυνεύοντον τάση των τραχύ δρόμο του τραγικού μαρτυρίου του Ιδιωτικού Γυμνασίου. Προχωρώντας στο δρόμο, ανάμεσα στο χρόνο, επαλήθευσε για παρομία «Κάθε πέρυσι και καλύτερη, κάθε φέτος και χειρότερα». Όπως και για όλη τη φράσης: «κακό χωρί τα λίγα σπίτια». Οι συνθήκες όμως σημειώνονται στο γύρω περιβάλλον. Ιδρύονται παραρτήματα Γαλαξιδίου και Αραχωβής. Γίγονται τμήματα στις τάξεις, ευνοϊκότερες οι απαιτήσεις στα Γυμνάσια. Καθιερώνεται για πρωινή, εργασία των σχολείων και πυκνώνει για συγκοινωνία.

Μεταβολή αριθμού των μαθητών

Ο αριθμός των τάξεων και μαθητών κατά τη ζωή του σχολείου μεταβάλλεται ανάλογα με τα οικονομικά, με την εξεύρεση και παραμονή καθηγητών. Τόσον ο αριθμός των μαθητών για κάλυψη των εξόδων όσον και για εξεύρεση και διατήρηση καθηγητών, καθίσταται εφιαλτική.

Συνεπώς για διατήρηση Ιδιωτικού Γυμνασίου ήταν καθαρή τρέλα Μερικές χρονιές αυτή να κλείσουμε κναστέλαιμα με πόνο τη λειτουργία μιας τάξης.

Τα οικονομικά έδιδαν στο αδιέξοδο.

Βιοτεχνογνωσία για τα στασιαστή

Η οικονομική κρίση επέτρεψε την εγκατάσταση σε μια ημιτελή αίθουσα διοτεχνίας χειροκινήτων αργαλειών, το 1950 - 1951.

Λειτουργία Ηγετάξης

Το 1952 - 1953 λειτουργήσεις για δεύτερη χρονιά η Ογδόνη (Ηγετάξη) η οποία είχε λειτουργήσει για πρώτη φορά το 1946 - 1947.

Η εργασία υπήρξε άριστη με πλήρες προσωπικό και πρόγραμμα και με υψηλή κοινωνική προβολή. Από την προηγούμενη χρονιά 1951 - 1952 είχε αρχίσει για προσπάθεια ανεγέρσεως μνημείου πεσόντων με πρωτοπορεία του Γυμνασίου.

Οι μαθητές οργάνωσαν πολλές θεατρικές παραστάσεις κατά την 25η Μαρτίου και την 28η Οκτωβρίου, με άριστη και θαυμαστή επιτυχία. Τα έσοδα των εισπράξεων διατίθεντο για την αγένερση του μνημείου και αποτελούσε την κυρίαν πηγή των εσόδων. Εις τις απολυτήριες εξετάσεις που έγιναν από Δημοσίους καθηγητές χρίστευσαν αρκετοί μαθητές, γεγονός που επεκυρώθηκε από τις καταπληκτικές επιτυχίες στις ανώτερες και αγώνατες σχολές. Μία τινα μαθητριών σήμερα είναι Ηρόδος Ηρωτοδικών και μία άλλη είναι καθηγήτρια, Πανεπιστημίου. Τον επόμενο χρόνο 1953 - 1954 λειτουργήσει πάλι η Ηγετάξη.

Ο μαθητικός διορισμός καθηγητών, περιπέτειες προγράμματος

Κατά τα Χριστούγεννα και μέχρι τέλους του σχολικού έτους 1953 - 1954 διορισήθηκαν πολλοί καθηγητές και αποχωρούσαν σ' ένας μετά τον άλλον. Η καπτλήρωση για την κάλυψη ήταν προβληματική. Και έφερε οικονομική κρίση και ψυχικό κλονισμό. Η ανάπτυξη του χρόνου αυτού ήταν προκαλεί ξαηρή ακατεργάτιλα.

Γέννηση των δύο παιδιών μου

Αν και είχαμε παντρευτεί το 1946 το πρώτο μας παιδί, αργούντε, γεννήθηκε τον Οκτώβριο του 52 και το δεύτερο, θηλυκό, τον Αύγουστο του 54. Χρονιές που λειτουργήσαν οι τελευταίες τάξεις.

Απολογισμός και απόδοση

Την περίοδο 50 - 55 τη θεωρούμε σαν ενδιάμεση παραγωγική περίοδο. 11 χρόνια είχαν προηγγυθεί και 11 χρόνια θα α-

καλουθήγουν την περίοδο αυτή της πενταετίας. Η πρώτη ενδεκαετία θεωρείται περίοδος πειράρχα μεταρρυθμίσεων. Η δεύτερη ενδεκαετία μεταρρυθμίσεων και απόδοσης σταθερότητας και αύξησης υψηλής αγωγιας «Διότι το φυλάρχεσθαι τ' αγαθά χαλαιπώτερον του κτίσασθαι εστί».

Η περίοδος 50 - 55 άφησε σταθερό στη ζωή του Ιδιωτικού. Οι πετυχημένες, άφταστες θεατρικές παραστάσεις και οι θεαματικότατες Γυμναστικές επιδείξεις μέγουν στη γιγάντη της Ιτέας σαν ανεπανάληπτες.

ΙΙ ερίσος σταθερότητας

Η περίοδος 55 - 60 είναι η δεύτερη περίοδος παραγωγής με επαργυρή της πείρας που αποκτήσαιμε κατά την πρώτη περίοδο. Μέχρι το 1960 ο αγιόντος συντήρησης και απόδοσης ήταν σκληρός. Είναι φυσικός γάλιος να επέρχεται από τη ζωή κόπωση. Η κόπωση φέρνει την πιώση και φθορά σε εφαρμογή του διοικητικού γάλιου της αναγέννησης.

Κατά τη ζωή εγός οργανισμού συσσωρεύονται οι δυσμενείς συνθήκες που οδηγούν στο θάνατο.

Μια αιτία φθοράς κατά την περίοδο 60 - 65 ήταν για απόρροια της κόπωσης και για αναμονή ίδρυσης Δημοσίου Γυμνασίου από μήνα σε μήνα. Ενώ αυτά είναι φυσικό φαινόμενο προσετέθη και μία παρανόηση ότι πλουτίζαμε, διότι αντικαταστήσαμε σικία των Αθηγών της γυναικάς μου με ελαϊκότητηα στην Ιτέα. Στην Ελλάδα, έχουμε το φυσικό ελάττωμα να μισούμε όποιον νομίζουμε αγώτερό μας γρήγορά ή υλικά. Είναι η υπερήφανος διάτη καθ' όλην τη ζωή του σχολέου δεν υπήρξαν κατηγορίες, εκτός του κέρδους, που απεδείχθη λαθεμένη γνώμη με την πάροδο του χρόνου. Κατά την τελευταία περίοδο 60 - 65 ιδιοκτήτρια του ίδρυματος ήταν για γυναικά μου Αφροδίτη Κωνσταντέλλου — Καφάλη.

Για για διηγήθηκαν στην ίδρυση Δημοσίου κόδικας τα τελευταία χρόνια από μία τάξη το χρόνο και το 1965 - 1966 λειτούργησε μόνο μία τάξη.

Το Γυμνασιακό παράρτημα Ιτέας ιδρύθη το 1967 - 1968.

Εγώ προς το τέλος του έτους και αφού θα ίδρυετο Δημόσιο σχολείο διορίστηκα στο Λύκειο Αμφίσσης το Μάρτιο του 1966. Το 1967 με την ίδρυση του παραρτήματος στην Ιτέα που στεγάστηκε στο Ιδιωτικό, αποσπάστηκα στο παρόντα Ιτέας ως καθηγητής μαθηματικών αυτού και ως διευθυντής αυτού. Από το 1969 - 1972 διορίζονται όσοι μπορούσα για την ίδρυση πλήρους Γυμνασίου και Λυκείου. Η Ιτέα χωρίς σχολείο έμεινε ένα χρόνο το 1966 - 67. Το γηιτελές και προκλητικό διδακτήριο με τις αίθουσες που κάθε φορά τελειοποιούσαις προσθέταμε τάξεις και τηλήματα ώστε το κράτος να δρεθεί μπροστά σε τετελεσμένα γεγονότα αριθμών μαθητών. Το δε Γυμνάσιο και Λυκείο διέθηκαν μέσα σε κανονικό διδακτήριο μέχρι του χρόνου ανέγερσης Δημοσίων διδακτηρίων σε δωρηθέντας χώρους.

Δ' Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΦΕΡΝΕΙ ΤΡΑΓΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΓΥΝΕΓΘΥΝΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ ΚΑΨΑΛΗ.

Τα πάντα τρεμοσθήνανε. Ήλιντος κινδύνευε η ζωή του σχολείου και με μεγάλο άγχος συνεχίζεται ζώσαρις εφιαλτικές μέρες.

'Αγχος γ: α τη δ: α τήρηση της ζωής του σχολείου.

Ολόκληρος η ζωή του Ιδιωτικού υπήρξε δραματική, γιατί τα αίτια που προκαλούσαν τα δράματα ήσαν μονίμου διαρκείας. Ο εγωισμός, η φιλοδοξία και το πάθος για τη ζωή και την απόδοση του Γυμνασίου από τη μια μεριά και οι αντίξοες συνθήκες από την άλλη, προκαλούσαν την πάλη ψυχής και μυαλού, λογικής και καρδιάς. Η λογική κλονιζόταν η καρδιά άντεχε. Πίστευαν ότι η αξία των ατόμων μετράται από την αντοχή και επικονίγια για επιτυχία των ιδαγκιάν που μπήκαν για σκοπό της ζωής.

Διδακτρική το τραγικό πράγμα του σχολείου.

Το πιο δραματικό γεγονός, που έτσι θυμάρικι αντριχιάζω, ήταν η κάθε φορά εγγραφής στην αρχή του σχολικού χρόνου μικρών άνω και για προσαρισμή των διδάκτρων κάθε φορά που αναγκαζόμαστε για κάνουμε αύξηση, για να καλύψουμε την αύξηση των μισθών. Ζούσαμε σε ασταθή αιχνομική κατάσταση και για τρομερή αγεπιθύμητος αύξηση των διδάκτρων γιαγόταν συχνά για να μας κλονίζει την ψυχή και τα γεύρα. Ολόκληρη τη ζωή του σχολείου δρισκόμουνα σε νευρική υπερδιέγερση ώστε Χειμώνα Καλοκαιρί να δρίσκομαι με ιδρώτα. Η εποχή των αγαπορσαρμογών ήταν μία φρικτή κόλαση λόγω των χαμηλών διδάκτρων από τη

φτώχεια των γονέων και του μικρού αριθμού των μαθητών λόγω στεγνότητας του μαθητικού χώρου.

Μερικοί και μερικές παρέμειναν ώρες και μέρες για παζαρέψουν ακόμη και 10 δραχμές. Απειλούσαν μεταγραφή και αυτό ήταν το χειρότερο διότι δρισκόμαστε στο τελευταίο χαμηλό σκαλοπάτι. Ήσλιές φορές για να αποφύγω το ανθυγιεινό φριγόλενο του παζαρέματος, εάν ήταν μικρή η αύξηση, έχανα αν υπήρχε περιθώριο και δεν έκανα καμιά αύξηση.

'Όταν έβλεπα σιμάδες να έρχονται προς το σχολείο τρόλαζα, νομίζοντας πως έρχονται για αποφοιτήριο. Τις περισσότερες δύναμης φορές πήγαιναν στο γειτονικό ελαιουργείο. Τρομερό ήταν το τέλος του χρόνου. Διαδόσεις διέ μερικοί θα φύγουν για την Αρμοσσα. Σου θύλωναν τα μισάλι. Το καλοκαίρι διαδίδονταν φήμες ότι ο ίδιος θα φύγει ο δέντρα θα σταματήσει.

Κάποτε με ράτηρις κάποιος το Μάρτη πόσα παιδιά πρόκειται να έλθουν από το Δημοτικό και απήγνυται «Δε φωτάω μη μάθω δυσάρεστα πράγματα και τρελαθώ από τώρα».

Ο τρόμος υπήρχε πάντα γιατί πάντα δεν ήταν χώρος για Ιδιωτικό, αλλά μπήκαις στο χωρό και έπρεπε να χορεύουμε αναγκαστικά χωρίς κέφι.

Και τότε κατανούσα τη φτώχεια των μαθητών, αλλά και τώρα δε μπορώ να εννοήσω πώς μπορούσαν και πλήρωμαν έστω και αυτά τα λίγα. Ήσαρκολουθούσα την εσοδεία των ελιών και την τυμή αυτών τότε που εγώ δεν είχα, παρά τώρα που έχω και εγώ ελιές. Είχα κατανοήσει ότι μία δυστυχία στις ελιές ήταν οδηγόςει στο κλείσιμο του σχολείου.

Κατατακτήριες εξετάσεις εξετάσεις στις οποίες υποβάλλονταν όσοι θέλαν να συνεχίσουν σε Δημόσιο Γυμνάσιο ήταν μια φρικτή δοκιμασία, διότι μικρή αποτυχία θα είχε επίπτωση στο γόνητρο του σχολείου. Μάζι με τους μαθητές δοκιμαζόμουνα και γώ. Τέσσερα μαθήματα τη μέρα γραπτά προφορικά, ήταν σιωστή Ιερά Εξέταση. Κάποιος συνάδελφος καθηγητής του Ιδιωτικού μου είπε κάποτε

Οι κατατακτήριες εξετάσεις στις οποίες υποβάλλονταν όσοι θέλαν να συνεχίσουν σε Δημόσιο Γυμνάσιο ήταν μια φρικτή δοκιμασία, διότι μικρή αποτυχία θα είχε επίπτωση στο γόνητρο του σχολείου. Μάζι με τους μαθητές δοκιμαζόμουνα και γώ. Τέσσερα μαθήματα τη μέρα γραπτά προφορικά, ήταν σιωστή Ιερά Εξέταση. Κάποιος συνάδελφος καθηγητής του Ιδιωτικού μου είπε κάποτε

«Τα αποτελέσματα, των κατατακτηρίου εξετάσεων δείχνουν ότι οι καθηγητές της Αγριοσας εις το πρόσωπό σας έδειξαν καταγόηση. Σε εκτυπών πολύ».

Ιδρυση Δημοσίου Ιυμνασίου.

Η κάθε φορά διάδοση έδρυσης Δημοσίου Γυμνασίου σε ικόνιζε φυγικό. Όπως συμβαίνει με το θάνατο συμβαίνει και με την περίπτωση των σχολείων, έστω και αν δύος λέγε για ζωή του άλλου κόσμου είναι καλύτερη. Ο τέτοιος χρόνος με κλόνιζε φυγικό δύος στις αρχές παλαιότερα δεν είχαμε δημιουργήσει επιστήμονες εκ του σχολείου μας για την ικανοποίηση.

Διοίκηση του σχολείου.

Κάποιος κάποιος Γυμνασιάρχης επαρχιακού Γυμνασίου είπε χαριτολογών «Θα πάμε να διοικήσουμε το Ιδιωτικό του κ. Καψάλη». Και εγώ είπα κουδέντα που δύοις ομολόγησε δεν τον άρησε να κουμηθεί. «Μπορώ να διευθύνω πολλά δημόσια, αλλά το Ιδιωτικό είναι δύσκολο. Στο Δημόσιο έρχονται οι μαθητές και μπορείς και να διώχνεις ενώ στο Ιδιωτικό πρέπει να τους μαζεύεις για νάχεις σχολείο να διοικεῖς. Η σύνθετη του Λυκειάρχου με τους μαθητές και καθηγητές δημιουργεί διαίτερο τρόπο διοίκησης».

Οργάνωση εκδηλώσεων.

Το σχολείο σαν οργανισμός παρουσιάζει διάφορες εκδηλώσεις. Μεταξύ αυτών είναι: τα θέατρα, οι Γυμναστικές επιδίζεις, εορτές, ομιλίες και εκδρομές. Τα πάντα αναλαμβάνει ο Ιδιοκτήτης. Η οργάνωση πρέπει να είναι: τέλεια με όλες τις λεπτομέρειες χριστιανικά μελετημένες, γιατί σε τέτοιες περιπτώσεις παρουσιάζονται κρίτες και ελεγκτές ακόμα και στα καλά αποτελέσματα.

Για να σταθείς πρέπει να παρουσιάσεις αυτέρα αποτελέσματα από άλλα σχολεία.

Επιτυχίες σε διάφορες αγώνες σχολές.

Σε κάθε σχολείο ο αριθμός των εισαγωμένων σε αγώνες σχολές μετράει την αξία της πνευματικής καλλιέργειας του σχολείου, πολύ δε περισσότερο όταν πρόκειται για Ιδιωτικό, που από μετονεκτική αντίδραση φαίνονται «σαν τηγ μίγχ στο γάλα», όπως λένε. Με την καλή εργασία, τη φιλοτιμία των μαθητών, τη φιλοδοξία των καθηγητών και τη δογήθεια της θείας δύναμης είχαμε στο Ιδιωτικό, αναλογικά και συγχρητικά, μεγάλο αριθμό επιτυχιών. Πολλοί των μαθητών μας πέτυχαν και καλές υποτροφίες.

Η θική πλευρά του σχολείου

Μεγάλη σημασία δίναμε στο γηικό ιμέρος κυρίως των θηλέων. Έγα σίγημα γηικής παραμένει σε δλη τη μετέπειτα ζωή.

Χειριζόμεθα αυτοπροσέπως τα λεπτά γηικά θέματα. Κάναμε ανακρίσεις πάντα με μία ξένη καθηγήτρια. Ούτε συνδέεινται μάθαιναν ούτε οι γονείς γνωστούντο. Δεν θέλαιμε για τους κάνουμε φυγικό τραύμα.

Εξεύρεση και αναπλήρωση και θηγητών.

Η εξεύρεση και τη αναπλήρωση καθηγητών ήτο έργο δύσκολον και μου είχε γίνει εφιάλτης, κυρίως όταν γινότανε στο μέσο του χρόνου. Η συμφωνία πληρωμής ήταν έργο σοβαρόν και λεπτόν. Επρεπε να χειρίζεται με λεπτότητα. Πολλές φορές δεν έμεινε από τα δίδακτρα σχεδόν τίποτα. Έγας καθηγητής ήταν, διαρίστηκε λιου είπε: «Αισθάνομαι ένοχος γιατί σαν αδιόριστος δε σκέφθηκα ούτε διακήρυξα το γεγονός αυτό».

Η αιχμαλεσία και μας αιχμονομική τραγωδία.

Η αικονογενειακή μας οικογονική κατάσταση, όλα σχεδόν τα

χρόνια, ήταν αληθινή τραγωδία. Κανείς δεν πίστευε ότι ανάλογα και με την εργασία δύο επιστημόνων και την υπερεργασία διπλασία σχεδόν των καθηγητών σε δημοσία υπηρεσία υποφέραιμε. Πίστευαν μάλιστα ότι η εμμονή μας υπέκρυψε κέρδη. Αγνοούσαν την πραγματικότητα. Ότι: εισπράταμε δίδακτρα για 10 μήνες και πληρώναμε μισθούς για 14 μήνες.

Αυτή η αληθινεία φανερή φεύγοντας θόλωνε την πραγματική αλήθεια. Επειδή οι κάπως εύποροι γκρίγιαζαν συχνά ότι πληρώγουν αυτοί και μαθαίνουν οι φτωχοί δωρεάν γράμματα, εφαρμόζαμε μια μέθοδο προσδιορισμού των διδάκτρων. Στο άθροισμα των μισθών δύων των καθηγητών, δικών μας και ξένων, προσθέταμε το Ι.Κ.Α. και ένα λογικό εποίκιο. Το σύνολον άθροισμα διαιρούσαμε με το σύνολο των μαθητών του σχολείου και το πηγίλικον έδιδε τα δίδακτρα κάθε μαθητή. Εγώ από τον αναλογούντα μισθό μου και εγοίκιο έκανα εις βάρος μου έκπτωση. Τα χωριάτικά παιδιά πλήρωγαν τα μισά το ίδιο και τα πτωχά δίδυμα καξέλφια, τα ορφανά και γενικώς τα χαμηλής οικονομικής στάθμης παιδιά. Η πίεση των κηδερόνων σδημόρύζε χωρίς να γνωρίζουν στο κλείσμα του σχολείου. Ένα τρομερό γεγονός ήταν να καθυστέρηση καταβολής διδάκτρων. Η αναλογία δικής μας αμισθής παρέμεινε στα χέρια των μαθητών, «εις χρέος» και όταν πληρωνόταν είχε συγκίνηση μειωθεί ή αξία. Με τις συνθήκες αυτές δε μπορούσαμε να έχουμε καν ανθρώπινο σπίτι και στοιχειώδη έπιπλα και ν' απολαύσουμε τα απαραίτητα στοιχεία, της εξελίξεως του πολιτισμού.

Αντί για ένδυση και υπόδηση διαθέταμε τα από στέρηση οικονομικά για να αναπληρώσουμε τις ζημιές. Ράγιζε για καρδιά μου όταν άκουγα τη φωνή «κύριε έσπασε η πόρτα, το παράθυρο, το τζάμι, το πόριολο, το θρανίο, η βρύση, η τουαλέττα». Κάθε αρχή του χρόνου και στο μέσον δούλευε μεροκόμιατα ο συντηρητής θρανίων. Όταν γιγάντανε μια φθορά, οι μαθητές γελούσαν και σου χαλούσαν τα νεύρα, γιατί έπρεπε να μη θυμώνεις από λεπτότητα, διότι οι μαθητές θα τα σπάγαν χειρότερα από ανθρώπινη γνωστροπία. Ολόκληρη περιουσία στοιχιζαν τα θρανία, η διβλισθήκη και τα δργακά φυτικής.

Κ λ ο ν ι σ ρ ί δ ο σ' φ υ γ ή

Κατά τη διάρκεια της ζωής του σχολείου από φυχικό χλονισμό για την άδικη φυχική αντιδραση σκέψηγκα να φύγω. Να δοθεί καυρός και ευκαρίπτα σε μερικούς που είχαν κουραστεί για ακούγες ύμνους για το σχολείο να εκπονωθούν. Ζήτησα άδεια διρυσής Ιδιωτικού στη Στυλίδα το 1955 αλλά δε βρήκα οικήμα και ζήτησα διορισμό σε Δημόσιο και δίδακτρα λίγες μέρες στο Γαλαξίδι. Άργησε να υπογραφεί ο διορισμός και αποκλειστηκα γιατί στο μεταξύ συμπλήρωσα τα 45 χρόνια.

Το 1961 πήρα άδεια Ιδιωτικού στο Αίγιο, αλλά για θεία δύναμη ήληγε να μείνω στην Ιτέα.

Τ α μ ε γ ά λ α μ α σ λ ά θ η

Το μεγαλύτερό μας λάθος υπήρξε να εκλογή της Λεωφόρου του Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας. Όταν ενεργούσα για ίδρυση στην Ιτέα μου προσεφέρθη συγεταιριστικό έταυτο μεγάλο Γυμνάσιο το Βυζάντιον. Αργήθηκα διότι είχα υποσχεθεί Γυμνάσιο στην Ιτέα και δεν γίθελα να αθετήσω το λόγο μου. Επίσης γίθελα να δοκιμάσω την ζέιτα μου με δικό μου έργο. Φανταζόρουνα με τη λίγη πείρα και γνώση, που είχα ότι ήταν αληθινές οι πρώτες τιμές που μου απέδωσαν οι παλιοί κάτοικοι. Άλλαξαν οι άνθρωποι, άλλαξαν οι συνθήκες, άλλαξαν οι αντιλήψεις και αυτή για τιμές και δεξιες δοκιμάσαις σχόλια από εκείνους που στερούντο ιδαγικών και δεν γυέλαβαν τα όνειρά μας και δεν μας δούλησαν στην πραγματοποίηση των υψηλών μας σκοπών. Ήλαγγορούμεθα με τη φράση: «Ουδείς προφήτης στον τόπο του».

Η απόπειρα ίδρυσης μεγάλου διδάκτρηρου, που παρέμεινε σχεδόν γημιτελές, υπήρξε σφάλμα επιχειρηματικό, διότι δόθηκε λαβή σε χαμηλής νοήσεως άτομα για ξεσηκωθούν αντιδραστικά σε διάδημ του σχολείου μας. Δεν μας έβλεπαν σαν άτομα με αποστολή, πράγμα που κλόνιζε το κύρος του αρχηγού του σχολείου που χαράσσει το δρόμο της αγάδου. Μας παρηγορεί όμως το «Ηας προφήτης μετά θάγατου».

Η απόφαση αυτικατάστασης ουκίας Αθηγών της Γυναικας μου με ελαιόκτημα στην Ιτέα υπήρξε λάθος, διότι μερικοί ξεσηκώθηκαν αυτιδραστικά, που ζημιώσε το σχολείο.

'Αλλα πίστευα για την κοινή γνώμη και: άλλα ξεφύτρωναν. Μερικοί ήσαν ευχαριστημένοι: αν δεν αποκούνσαμε τίποτα, οπότε αυτοί θα φαίνονταν αγώτεροι μαζί. 'Αρα φαίνεται ότι σ' αυτούς επαλήθευσε η φράση «Πολλοί των πλούτου εμίσησαν, την δέξαν δύριως ουδείς».

Το Διδακτήριο Βεδαρυμένον οικόπεδο.

Το μεγάλο διδακτήριο υπήρξε η αφορμή που ξεσήκωσε τη λαγήγουσα ψυχική αυτιδραση, με αποτέλεσμα να ζημιωθούν και τα οικονομικά του σχολείου και το κύρος αυτού. Ένα ρητό λέγει: «Πολλοί των πλούτου εμίσησαν την δέξαν δύριως ουδείς». Το θαύτερον αίτιον χωρίς να αντιλαμβάνονται υπήρξε το θάμπος του υφηλού έργου που εκδηλώνεται με κρίσεις και ξηλωστικά.

Το κτίριον αυτό που μας κούρασε και απορρόφησε όλες τις οικονομίες τα πρώτα μας χρόνια, που θα μπορούσαν σε παραγωγικότερες εργασίες να απόδιδουν καλύτερα, ώστε να μην οδηγήθουμε σε αγχώδεις δειγμές κρίσεις, συνετέλεσε στην εδραίωση της εμπιστοσύνης προς το Ίδρυμα. Υπήρξε ο βασικός παράγων δημιουργίας των σχολείων της Ιτέας. Το 1965 προτάθηκε Γυμνάσιο Λύκειο στην Ιτέα που θα στεγαζόταν στο Ιδιωτικό.

Το 1967 προτάθηκε και ιδρύθηκε παράρτημα που θα στεγάζοταν και στεγάστηκε στο Ιδιωτικό. Με τις ημιτελείς αίθουσες, που σιγά - σιγά τελειοποιήθηκαν, αυξήθηκαν οι τάξεις και τα τμήματα του παραρτήματος, ώστε ως Διευθυντής αυτού από το 1969 - 1972 να εισηγηθώ την ίδρυση πλήρους εξαταξίου Γυμνασίου με άμεση στέγαση στο Ιδιωτικό το σχολικό έτος 1972 - 1973. Κατόπιν με τη μεταρρύθμιση των σχολείων ιδρύθηκε και στεγάστηκε Γυμνάσιο και Λύκειο.

Το Γυμνάσιο και Λύκειο παρέμειναν συστεγαζόμενα μέχρι το τέλος 1976 οπότε μεταφερθήκαν σε Δημόσια κτίρια τα οποία

κτίστηκαν με άγνεση σε οικόπεδα που δώρησαν στην Ιτέα διάφοροι δωρητές με πρώτον το Χαράλαμπο Γραμματικόπουλο.

Στο Ιδιωτικό, μετά την αποχώρηση των Σχολείων Μέσης στεγάστηκε το Ζο Δημοτικό μετά την αποχώρηση του οποίου Ήα παραμείνει ως θεοχαρυμένον οικόπεδο με μωσαϊκή αξία. Κτίστηκε για αυτό που λέει η λέξη «Διδακτήριον χωρίς να μπαρεί για χρησιμοποιηθεί για αποιαδήποτε χρήση» Εμείς θα έχουμε ως κέρδος ηθική εκπαίδευση, διότι θα δηγούμε αληθιγούς. 'Οτι: το κτίσαμε για τη μελλοντική στέγαση των ιδρυμένων σχολείων από την ανάπτυξη της Ιτέας.

Η επιρρεύσιον του Ιδιωτικού Γυμνασίου.

Μερικά γεγονότα ενισχύουν την πεποίθησή μου ότι ήταν περιφρένον το Ιδιωτικό Γυμνάσιο. Ο αείμνηστος καθηγητής μου στο Γυμνάσιο 'Αμφισσας, σπουδαίος για την εποχή, του Μαθηματικός, Πεώργιος Παπανάνος μου είπε δταν το καλοκαίρι είχα περάσει το πρώτο έτος και πήγαινα για το δεύτερο «Συ, θα γίνεις κατ' ευθείαν Λυκειάρχης» και έγιγα. Ο Γυμνασιάρχης μου στην 'Αμφισσα Ιωάννης Γιαννούτσος παρέσυρε το πατέρα μου «γα μη με στείλει στη σχολή Ευελπίδων, αλλά σε επιστήμη που γα αγαπάει τη μεγάλη δραστηριότητα που έχει».

Μαθητής Γυμνασίου 'Αμφισσας οντιρεύτηκα ένα μεγάλο εκπαιδευτήριο στο μεμακρυσμένο χωράφι του πατέρα μου που φύτρωναν βούρλα και φύλιαζαν κουνούπια. Πηγαίνοντας να αγούσιω Γυμνάσιο στη Στυλίδα το 1955 περγάντας τις γραμμές του τραίνου προαισθάνθηκα μια φωνή ελέγχου και δταν φτάσαμε κάτω στη Χαλκομάτα κόπηκε η μπάρα του αυτοκινήτου και πέσαμε μέσα σε ρεματιά, αλλά προς τον αγήφορο, απλώς τραυματισμένοι πολλοί κλαίγανε.

Στη Στυλίδα τη μία μέρα βρίσκαμε κτίριο και τη δεύτερη ανακρούσαν, οπότε οι Στυλιδιώτες κατάλαβαν το εμπόδιο της θείας πρόγονιας.

Στην περίσσο του συμμοριτοπολέμου όλες οι κλάσεις στρατιώ-

τών και αξιωματικών στρατεύθηκαν εκτός από την κλάση μου, το 32, που εγώ στρατεύτηκε σ' όλη την Ελλάδα δε στρατεύτηκε στη Φωκίδα. Αγ στρατευόμουνα θάκλεινε το σχολείο. Γενικά κάθε σκέψη φυγής συγαντούσε αδιάδικτα εμπόδια.

Α πόδος η Ιδιωτικού

Η απόδοση του Ιδιωτικού Γυμνασίου Ιτέας υπήρξε αρίστη. Σε όλες τις σχολές εισήχθησαν και εξήγηθαν μαθητές μας και διέπρεψαν στις επιστήμες, στην υπαλληλική καριέρα και στην επαγγελματική ζωή.

Πολλοί μαθητές μας εισήλθαν με υποτροφίες και μερικοί ανεδείχθησαν δοκτοροί, επικειλητές, υφηγητές ακόμη και καθηγητές αγωτάτων ιδρυμάτων.

Με την πάροδο του χρόνου διαφαίνεται το λαμπρόν έργον.

Η συσταθείσα με το νόμο 4379/64 επιτροπή αποτελουμένη 1) Από το Νομάρχη Φωκίδας ως πρόεδρο, 2) Το Γενικό Επιθεωρητή Δασών, 3) Τον Πρόεδρο Πρωτοδικών, 4) Το Δ) γιτή Τεχνικών Υπηρεσιών, 5) τον Διευθυντή Γεωργικής υπηρεσίας, εισηγήθη την ίδρυση Γυμνασίου - Δυκείου στην Ιτέα, και στην εισηγήση της μεταξύ άλλων αγαφέρει:

«Εν Ιτέα ελειτούργησεν επί 26 έτη λίσιαν ευδοκίμως, το Ιδιωτικόν Γυμνάσιον του Παν. Καψάλη. Ως έχομεν διαπιστώσει, εκ του Γυμνασίου τούτου εξήγραχο τό πάντοτε άριστοι μαθηταί, εξ αυ πλείστοι σήμερα επιστήμονες και μη, κατέχουν εξαιρέτους θέσεις εν τη κοινωνίᾳ. Τούτο αφείλεται εις το ότι ο κ. Καψάλης, μετά της συζύγου του, άριστοι αιμορτέροι εκπαιδευτικοί, ουδέποτε απέδειφαν προς το σχολείον των ως προς μέσον υπέρμετρου πλουτισμού, αλλά δια την εξύφωσιν του πολιτιστικού επιπέδου της περιοχής όπερ εγ πολλοίς και επένυχαι».

Εγ συνεχεία προτείνει την πρόσληψη στο Δημόσιο για ηθική ικανοποίηση.

Ε' ΤΡΑΓΙΚΟΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΙΤΕΑΣ.

Κατά τη διάρκεια της ζωής του Ιδιωτικού Γυμνασίου, από το 1939 έτος ιδρύσεως μέχρι το χρόνο λήξεως το 1966 που έκλεισε οριστικά, ελάχιστοι συνέλαβαν την τραγωδία που ζούσαμε.

Κανένας δε συγκρατήθηκε από το ρητόν «Μηδένα προ των τέλους μακάριζε» Κανένας δε φανταζόταν το τέλος που περιμέναις για να μας απαλλάξει.

Από τη ζωή των 27 χρόνων που έζησε σε μικρό για Ιδιωτικά μέρος, υπέκυψε από το άδρος των επιπολαίων αντιδράσεων στο μαρτυριόν.

Πέρα από τα όρια της στενής για Ιδιωτικό περιοχής, προκαλούσε στους ειδικούς το θαυμασμό για τη μακρόχρονη ζωή του με τα καταπληκτικά αποτελέσματα.

Με την οριστική κατάρρευση του Ιδιωτικού Γυμνασίου το 1966, οι δύο στυλοβάτες, το ζεύγος Καψάλη, πήρε καθέγας το δρόμο της γραμμένης τύχης. Έγώ αρχές Μαρτίου παραδόξως και κατά θείαν πρόνοιαν διωρίστηκα στο Λύκειον Άμφισσας για να αναδαπτιστώ διδάσκοντας στο Λύκειο το υπόλοιπον του 1966 - 1966 και το 1966 - 1967 με εκανοποιητική απόδοση.

Π αείμνηστη γυναίκα μου ύστερα από αγώνες και αγωγίες στο Ιδιωτικό Ιτέας, παράλιεινε στα οικιακά, χωρίς καμά αιμοβή. Η μόνη αιμοβή υπήρξε η αγγηλώριση ότι εξετέλεσε το iερό καθήκον της λειτουργού σα μητέρα δασκάλα.

Το 1967 - 1968 ιδρύθηκε στην Ιτέα Γυμνασιακό παράρτημα τριών τάξεων Γυμνασίου Άμφισσας το οποίον στεγάστηκε στο διδακτήριο του Ιδιωτικού Ιτέας αγτί μικρού εγοικίου. Στο παράρτημα παραχωρήθηκε και ολόκληρος ο εξωπλισμός δωρεάν για

χρήση. Έτσι η λειτουργία άρχισε άνετα. Στο παράρτημα με απέσπασμα εκ των πρώτων και παρέμεινα μέχρι το χρόνο απολύσεως μου.

Η θεία πρόνοια με έστειλε στην Ιτέα για να συνεχίσω το έργο που ήταν σκοπός της ζωής μου, την ίδρυση Δημοσίου Γυμνασίου.

Με αίθουσες που τελειωποιούσαμε στην ημιτελή πτέρυγα του κτιρίου ανεπτύχθηκαν οι τάξεις, τα τμήματα και οι μαθητές και το Κράτος δρέθηκε προ τετελεσμάνων γεγονότων. Ως Διευθυντής του παραρτήματος, κατά το 1969 - 1972 εισηγήθηκα την ίδρυση πλήρους ανεξαρτήτου εξατάξιου Γυμνασίου.

Η Ηροίσταμέγη Κρατική Υπηρεσία είχε προτείνει: μόνο τριτάξιο Γυμνάσιο. Η Αμφισσα ζητούσε θηλέων. Το 1972 προς '73 ιδρύθηκε το πλήρες εξατάξιο, το οποίο λειτουργήσε για πρώτη φορά το σχολικό χρόνο 1972 - 1973. Στο Γυμνάσιο, που συγέχισε στεγαζόμενο στο Ιδιωτικό, διδαχα και εγώ τα τελευταία χρόνια στη ζωή μου.

Τον Ιούλιο του 1973 απολύθηκα και μάλιστα χωρίς σύνταξη. Παρέμεινα άνεργος ύστερα από δύες και τηρές για την κοινωνίκη μας προσφορά που υποκαταστήσαμε το κράτος με το Ιδιωτικό που έκανε τη δουλειά του αδεπτών.

Εμείς που προσφέραμε για πολλά χρόνια δουλειά σε αδιορίστους, μείναμε στο τέλος άνεργοι με τα δύο μας παιδιά στο Πανεπιστήμιο.

Εγώ κατέφυγα παρακαλώντας για λίγες ώρες διδασκαλίας στην Τεχνική Σχολή για να παρηγορώ τον εαυτό μου μη πάθω φυσικό μαρασμό. Διδαχα ωραμέσθιος από το '73 - '76.

Δέχτηκα να υποστώ όλες τις ταπειγώσεις για να επαληθεύσει το ρητόν «Ο υψών εαυτόν ταπειγωθήσεται», και έγινα από δήμιαρχος κλητήρας. Περίμενα το λεωφορείο στη στάση της Σχολής και προσευχόμενα να σταματήσει κάνα φορτηγό ή IX για να γλιτώσω τον ήλιο, τη δραγή ή το κρύο. Θυμόρουγα τα παλιά χρόνια δόξας που κατέβαζα από την Αμφισσα καθηγητές με αγκαζέ ταξί. Περισσένα μεγαλεία και θυμώντας τα γα κλαις.

Ο ιλογιασμός συνέχιζε στην Ιτέα. Φθάνοντας στο σπίτι στην Ιτέα δίπλα στο Γυμνάσιο έβλεπα πεταμένα έξω θρανία που σπάζανε κάθε μέρα οι μαθητές. Τα θραύλα, που φτιάχναι άλλοτε με στερήσεις, στοιχιζαν μια μικρή περιουσία. Υπήρχαν μάρτυρες του μόχθου μας. Υπέστηραν τα πάντα από τις επιδράσεις των μαθητών. Άκουσαν και είδαν πολλά. Μόρφωσαν πολλούς επιστήμονες και τώρα παραμένουν από τότε που τα ανέβασε στην ταράτσα το Γυμνάσιο και Λύκειο για να συνεχίζεται η φθορά από τη δραγή και τον ήλιο. Από μακριά μοιάζουν σαν τα κόκκαλα ξεθωμένων νεκρών, ταλαιπωρων δουλευτάδων.

Όταν δεν ήμουν καθηγητής στο Γυμνάσιο που στεγαζόταν στα διδακτήριά μας, μια καθηγητήρια ρώτησε το Γυμνασιάρχη αν πρέπει να μου στείλουν πρόσκληση για τις γυμναστικές τότε επιδείξεις επειδή ήμουνα διδακτής του διδακτηρίου. Κλονίστηρα πολύ από το άκουσμα. Ο ταλαιπωρούς σαν ζεκίναγα το δρόμο του αδέβαιου ιδρύοντας το Γυμνάσιο νόμιζα ότι ο λαός της Ιτέας θα τηρούσε τις υποσχέσεις ότι θα μου στήσει αγδριάντα και θα με τηρούσε σαν πρωτοπόρο του λειτουργούντος Γυμνασίου της Ιτέας.

Φαντάζομαι: η Ελλάς δεν θεωρεί τον Καραϊσκάκη και Κολοκοτρώνη κατώτερους από τους σημεριγούς στρατηγούς.

Τέλος Δεκεμβρίου 1976 αποφασίστηκε για μεταφορά του Γυμνασίου και Λυκείου στα δικά τους Δημόσια κτίρια.

Βγάλαγε όλα τα πράγματα έξω στην αυλή για να τα μεταφέρουν τα αυτοκίνητα. Γέμισε το προαύλιο από τα θραύλα, ντουλάπες τραπέζια και όλα τα έπιπλα, ακόμα και τοινίκια τα θρανία του Ιδιωτικού που είχαν μισογλυτώσει από τις μανιώδεις φθορές των μαθητών. Και αυτά πεταχτήκανε χαλασμένα έξω από το γέο κτίριο.

Οι περισσότεροι μαθητές και μαθήτριες έκλαιγαν από το συνταρακτικό φαιγόμενο του χωρισμού.

Εγώ δεν ήμουν καθηγητής, ούτε συνταξιαύχος, τότε.

Μερικές μαθήτριες με πλησίασαν με δάκρυα στα μάτια να με ρωτήσουν πως κράταγα τον πόγιο και απάντησα: «Όταν ξε-

κίναγχ το δρόμο του Ιδιωτικού συνέχεια περίμενα τη μέρα αυτή και έπεισα τον εαυτό μου ότι η ζωή του Ιδιωτικού γίταν πόνος.

Την επόμενη μέρα «Ακρα του τάφου των πάντων». (Ούτε πατέι, ούτε φωνές. Σωστό νεκροταφείο.

Δισταξά για μιαν στις αίθουσες μην, διέποντας στο εσωτερικό της φθορές, πάθω αγεπαγόριωτο κλονισμό.

Σπασμένα και εγκαταλειμμένα θραύσια. Ήρότες, παράθυρα και κλειδαριές με κνηματογόρθιωτες ζημιές. Η γυναίκα μου είπε: «καν μη χειρότερα».

Με δικά μας έξοδα διορθώσαμε τις ζημιές και ώστερα από ξυνηρές αυτιόρραστες εγκαταστάθηκε το 3ο Δημοτικό με σκοπό να προσταθεί Βο Δημοτικό. Μετά την έρευση και εγκατάσταση του 3ου Δημοτικού άρχισε για μεταστροφή της κοινωνίας της Ιτέας.

Όταν δάκιμε τις δάσεις για μεγάλο διδακτήριο συειρευόμαστε για στεγάσσει και τα Δημόσια σχολεία, της Ιτέας. Το ίδιο μας επαλήθεψε. Επί δέκα χρόνια από το 1967 - 1976 στέγασε τα νεογέννητα σχολεία Μέσης.

Το Γυμνασιακό παράρτημα, το Γυμνάσιον και Λύκειον. Άλλα δέκα χρόνια από το 1977 και μετέπειτα, στέγασε σχολεία. Το 3ο Δημοτικό και στη συνέχεια το γεστόρυθμόν 3ο Δημοτικό από το 1977 - 1978. Το Θέρος του 1978 προδήμαρια στου εξωραϊσμού του διδακτηρίου. Διαθέσαμε ένα ισθαρό χρηματικό ποσό και ακατακενάστηκε μιαστικόν δάπεδον.

Την ενέργεια μας κυτή εξετήνησε το 3ο Δημοτικό σχολείο και δημιούρισε στο τοπικό τύπο «Ο Αγών της Ιτέας» το παρακάτω ευχαριστήριο στις 15 Δεκεμβρίου 1978.

Ευχαριστία

Ως μαθητές, ως δάσκαλοι και ως γονείς του Βο Δημοτικού Σχολείου Ιτέας, εκφράζουμε τις άποιεις ευχαριστίες τους προς τον κ. Κοινάτη Παναγιώτη, διέτι δε λυπήθηκε και είχε δηλητική διάθεση και διαπάγησε σημαντικό χρηματικό ποσό για

την επισκευή του διδακτηρίου ώστε να φαίνεται τούτο σήμερα άριστον από πρόσφως καταλληλότητας.

Με την πράξη του χαρακτηρίζεται πρωγιατικός ευεργέτης και απέδειξε, όπως η ζωή του ζωή, ότι αγαπάει την πρόσδοτο των μαθητών και γενικά την Ιτέα.

Του ευχέριεθα μαζί με τις ευχαριστίες μας κάθε δυνατή οικογενειακή εντυχία.

Το Διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου Πονέων και Κηδεμόνων του Βο Δημοτικού Σχολείου Ιτέας.

Η δημοσίευση του ευχαριστηρίου φανερώνει ότι η κοινή γνώμη της Γενιάς είχε αρχίσει να μεταστρέφεται. Ενώ μέχρι τότε έδλεπε κέρδη, άρχισε να διέπει το πνευματικόν έργον. Έδλεπε τα αποτελέσματα του Γυμνασίου, μετρούσε τους πολλούς επιστήμονες που ανέδειξε, μετρούσε τα υπέρ και τα κατά, υπελόγισε τα πράγματα με αινερόληπτον και αντικειμενική λογική και δημιούρισε τα κέρδη, και τις ζημιές και οριολόγησε το μεγάλο τηνικό κέρδος. Ανγγιγώρισε τη μεγάλη συμβολή στα νεοδηρούσινα σχολεία της Ιτέας του πολυμηρύλητου διδακτηρίου που στεργιώταρε με θυσίες και κόπους.

Πώς πρώτη φορά στη ζωή μας τέλος του '78 χρέες του '79 γνωσταίσαμε γαλάζιη ώστερα από ταραχώδη ζωή σχεδόν 40 ετών.

Διπλά στα παιδιά που περάσανε από τα γέρια μας και διέπαιπαν για σταδιοδρομιούν, άρχισαν και τα δικά μας παιδιά τη σταδιοδρομίαν.

Είχα δύναμη μία προαισθηση ότι κάποιο κακό θα μας συνέδαινε. Θα ζήλευε για δισκανγισίρα τη φωνογενεική μας ευτυχία και προσπαθούσε για μας προξενήσει δυστυχία.

Δεν πέρασε εξάλιγγο από τη δημοσίευση του ευχαριστηρίου το 3ο Δημοτικό και αρρώστησε για ακώδιστας σύντροφος της ζωής με την οποία επί 40 χρόνια από το 1939 είχαμε δημιουργήσει το μεγάλο έργο του Ιδιωτικού Γυμνασίου.

Την 16 Αυγούστου 1979 εγκατέστηψε την επίγεια ζωή για